

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин

Кафедра германської філології та перекладознавства

ДИПЛОМНА РОБОТА

магістр

Освітній рівень

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Шифр і назва галузі знань

Спеціальність 035 Філологія

Шифр і назва спеціальності

Спеціалізація 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно),

перша – англійська

на тему: **Структурні, семантичні та прагматичні аспекти**

перекладу неологізмів як типу висунення у

сучасних газетних і журнальних текстах

Шифр 15081

Виконав:

студент 2 курсу, група ФПАм-19-1

Підпис

Я.І.Наганда

Ініціали, прізвище

Керівник: к. філол. н., доц., професор

Вчене звання, науковий ступінь

Підпис

О.В.Ємець

Ініціали, прізвище

Нормоконтроль: к. пед. н., доцент

Вчене звання, науковий ступінь

Підпис

О.О. Мацюк

Ініціали, прізвище

До захисту допускаю:

Зав. кафедри професор Бойко Ю.П.

“ ” _____ 2020 р.

Хмельницький, 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. НЕОЛОГІЗМИ ЯК ПРОЯВ СТИЛІСТИЧНОГО ПРИЙОМУ ВИСУНЕННЯ	7
1.1. Поняття висунення у сучасній лінгвістиці	7
1.2. Лексична девіація як тип висунення	12
1.3. Поняття та класифікація неологізмів у лінгвістиці	17
1.4. Способи утворення неологізмів	23
1.5. Прийоми перекладу неологізмів	28
Висновки до Розділу 1	38
РОЗДІЛ 2. ПРИЙОМИ ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ У ГАЗЕТНИХ ТА ЖУРНАЛЬНИХ ТЕКСТАХ	41
2.1. Стилiстичнi та прагматичнi аспекти неологiзмiв у газетних та журнальних текстах	41
2.2. Способи вiдтворення прагматичного аспекту неологiзмiв у перекладi	49
2.3. Переклад неологiзмiв, утворених за допомогою телескопiї	54
2.4. Перекладнеологiзмiв, утворених за допомогою словосполучення	61
2.5. Переклад неологiзмiв утворених за допомогою словоскладання.....	71
2.6. Переклад неологiзмiв, утворених афiксальним способом	75
Висновки до Розділу 2	77
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	80
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	83

ВСТУП

Засоби масової інформації відзначаються ефективним впливом на свідомість людей та їхні емоції. У наш час мова ЗМІ привертає увагу багатьох лінгвістів, адже вона є джерелом для дослідження новітніх тенденцій у розвитку мов світу. Завдяки цьому відбувається активний процес поповнення лексичного складу мови. Тому мова ЗМІ, а зокрема неологізми та їх функціонування, є актуальною та важливою темою для дослідження. Вивченням даного питання займалися такі відомі вчені та дослідники Л.С.Бархударов, В.І.Заботкіна, Ю.А.Зацний, В.І.Карабан, В.Н.Комісаров, О.О.Селіванова, Ю.О.Жлуктенко, М.Шорт та ін.

Актуальність проблеми дослідження неологізмів зумовлена тим, що в сучасних ЗМІ широко використовуються нові лексеми, зокрема, які виникли у зв'язку з пандемією covid-19. Крім того, **актуальність** роботи полягає також у необхідності визначити стилістичний та прагматичний аспект у ЗМІ ХХІ ст.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Магістерська робота пов'язана з проблематикою наукової теми кафедри германської філології та перекладознавства “Проблеми лексико-граматичної семантики, прагматики та стилістики в когнітивно-дискурсивній парадигмі”.

Об'єктом дослідження стали неологізми у сучасних британських і американських журнальних та газетних текстах.

Предметом дослідження виступають структурні та семантичні типи неологізмів у мові ЗМІ та способи відтворення їх прагматичного ефекту у перекладі.

Мета даного дослідження полягає у визначенні способів утворення неологізмів, стилістичних та прагматичних особливостей нової лексики та методів перекладу неологізмів в залежності від структури та семантики.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

- визначити поняття лексичної девіації, як типу висунення;
- розробити методологію дослідження та перекладу неологізмів, як різновиду лексичної девіації;

- проаналізувати структурні, семантичні та прагматичні аспекти неологізмів у журнальних та газетних текстах;
- охарактеризувати тематичні сфери використання неологізмів;
- виявити основні способи перекладу неологізмів цільовою мовою, залежно від способів їх утворення.

Матеріалом дослідження слугували сучасні американські, британські журнальні та газетні тексти. Сучасні англомовні неологізми було також дібрано на основі книги Керрі Максвела “Bravenewwords”.

Методи дослідження визначаються метою та завданнями роботи. Вирішення поставлених завдань здійснюється через метод контекстуального аналізу; метод морфологічного аналізу утворення нових слів; метод порівняльного аналізу лексичних засобів в англійській і в українській мовах; елементи статистичного аналізу частотності використання прийомів перекладу.

Положення, що виносяться на захист:

1. Прийом висунення є одним із основ стилістики. Висунення – спосіб організації тексту, метою якого є звернути увагу читача на найбільш прагматично важливі елементи висловлювання. Основними прийомами, які створюють ефект висунення є девіація та паралелізм (Дж.Ліч). Девіація – вибір лінгвістичних одиниць, які зазвичай знаходяться поза межами стандартного вибору. Вона поділяється на три типи: внутрішнє; зовнішнє; статистичне.

2. Лексична девіація є одним із видів висунення. Найчастіше вона реалізується за допомогою неологізмів. Вони утворюються у зв'язку зі змінами в суспільному житті, з розвитком науки, техніки, культури. Сучасна мова ЗМІ відзначається широким використанням у різних сферах: політика, економіка, медицина і т.д. Завдяки цьому лексика мов активно поповнюється новими словами. Більшість нових лексем є також пов'язаними з пандемією covid-19, тому найбільші труднощі виникали саме з цими словами.

3. Методологія нашого дослідження полягала у визначенні семантики і прагматики неологізмів та способів їх утворення. Основними етапами

дослідження та перекладу неологізмів є визначення семантики; характеристика прагматичного потенціалу нових слів; визначення структури в американських, британських газетних та журнальних текстах; характеристика прийомів перекладу на основі структури і прагматичного ефекту.

4. Основні способи перекладу неологізмів зумовлені їх структурою та семантикою. Головними семантичними групами неологізмів є медицина, економіка та сімейні стосунки. Під час перекладу неологізмів, які присвячені темі сім'я, переважно ми використовували такий спосіб перекладу, як калькування та лексична заміна. Медичні лексеми в основному перекладаються телескопією, а тема туризму за допомогою калькування.

5. За структурою телескопічні лексеми перекладаються переважно за допомогою лексичної заміни; неологізми-словосполучення за допомогою калькування; нові лексеми словоскладання в основному перекладаються транскодуванням та калькуванням; неологізми утворені афіксацією за допомогою транскодування, словосполучення та описового перекладу. Під час нашого дослідження було охарактеризовано понад 150 неологізмів та виявлено, що найпоширенішими способами перекладу є калькування, лексична заміна та транскодування.

Наукова новизна полягає у ґрунтовному розгляді неологізмів у перекладі, способів передачі стилістичних та прагматичних аспектів, у встановленні залежності прийомів перекладу неологізмів від способів їх утворення.

Теоретичне значення магістерської роботи полягає у тому, що надає можливість виявити основні способи збагачення словникового складу мови та виявити тенденції у розвитку сучасної лексики, зокрема з медичної тематики.

Практична цінність дослідження полягає у можливості використання їх результатів на практичних заняттях з лексикології, порівняльної граматики англійської та української мов, практики перекладу.

Апробація роботи. Результати роботи обговорювались на XI Всеукраїнській студентській науковій конференції "Foreign Languages in Use:

Academic and Professional Aspects”, 10 квітня 2019 року в Хмельницькому університеті управління та права та опубліковано статтю “Neologisms in modern British and American mass media: morphological and translation aspects”//збірник з матеріалами XI Всеукраїнській студентській науковій конференції “Foreign Languages in Use: Academic and Professional Aspects”, Хмельницький, 2019.С.34-36.

Структура роботи.Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел. Основний зміст дослідження викладено на 82 с. Повний обсяг дослідження – 89 с.

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та конкретні завдання дослідження, його наукову новизну, теоретичне значення та практичну цінність, визначено матеріал, джерела дослідження, його методи.

У **першому** розділі розглядається поняття «висунення» та його типи, поняття “неологізм” і класифікація та особливості їх використання, способи утворення і прийоми перекладу неологізмів.

У **другому** розділі визначаються стилістичні та прагматичні аспекти, способи їх відтворення, а також розглядаються прийоми перекладу неологізмів у газетних та журнальних текстах на практиці.

У **Загальних висновках** підведено підсумки дослідження роботи.

Перелік використаних джерел нараховує 84 праці вітчизняних та зарубіжних вчених.

РОЗДІЛ 1. НЕОЛОГІЗМИ ЯК ПРОЯВ СТИЛІСТИЧНОГО ПРИЙОМУ ВИСУНЕННЯ

1.1. Поняття висунення у сучасній лінгвістиці

Однією із основ стилістики є теорія висунення (foregrounding). Сам термін “висунення” (або “висування”) походить з мистецтва живопису, що означає розміщення найбільш важливих частин мистецького твору на першому плані [55, с. 93].

Поняття висунення було запропоновано Празькою школою лінгвістики як “актуалізація” і певною мірою розроблено російськими формалістами, зокрема Р.О. Якобсоном і В.Б. Шкловським, які використали термін “выдвижение”. Значно пізніше, у 1960-х роках, П.Л. Гарвін переклав цей термін як **foregrounding**. Ця лексична одиниця є досить прозорою за семантикою і етимологією [14, с. 214]. В.Б. Шкловський стверджує, що головним завданням висунення є “не змусити читача шукати значення, але створити особливе сприйняття певного об’єкта – це створює нове бачення речей, а не дає спосіб нового їх пізнання” [60, с. 391]. Тож, метою висунення є створення нового образу об’єкта замість його звичайного опису.

М.А.К. Халлідей розглядає висунення як “обґрунтоване виділення”(англ. motivated prominence)[63] – “феномен лінгвістичного підкреслення, відповідно до якого деякі риси тексту виступають на передній план” [56, с. 99].

Джонт Доутвейт дає детальне визначення: “Висунення – це загальний лінгвістичний спосіб, за допомогою якого створюється лінгвістична експресія, для того, щоб передати інше значення, відмінне від синонімічного”[55, с.93]. Крім того, існує ще одне визначення, яке підкреслює відгуки читача: “Висунення – це спосіб організації тексту, який фокусує увагу читача на певних елементах повідомлення” [4, с.99].

Починаючи з середини ХХ сторіччя, дослідження висунення набуває емпіричного спрямування [68].

Так Д. Майелл та Д. Койкен досліджують власне вплив висунення на свідомість читача. На їхню думку, висунення – це ряд стилістичних прийомів, які представлені на фонетичному, граматичному або семантичному рівнях [60, с.390]. Так само і Н. Рахман стверджує, що висунення “змушує увагу читача зміститись з того що сказано, на те, як це сказано” [49].

У стилістиці традиційно виділяють два типи поглядів поняття “висунення”: вітчизняний і західний.

У вітчизняному погляді виділяють три основні типи висунення: **ефект ошуканого очікування** (effect of defeated expectancy, термін Р. Якобсона), **зчеплення** (coupling, термін С. Левіна), **стилістична конвергенція** (stylistic convergence, термін М. Ріффатера) [4, 100-110с.]. Отже, як ми бачимо, усі терміни розроблено американськими науковцями, але саме І.В.Арнольд створила систему цих термінів.

Загальні функції типів висунення полягають у наступному:

1. Вони встановлюють ієрархію значень і елементів усередині тексту, тобто висуюють на перший план особливо важливі частини повідомлення.
2. Забезпечують зв'язність і цілісність тексту
3. Полегшують декодування, створюючи таку впорядкованість інформації, завдяки якій читач зможе розшифрувати раніше невідомі йому елементи коду
4. Утворюють естетичний контекст і виконують цілий ряд смислових функцій, в тому числі і експресивність. Під експресивністю ми розуміємо таку властивість тексту або частини тексту, яка передає зміст зі збільшеною інтенсивністю і передбачає такий результат, як емоційне або логічне посилення [4, 99-100 с.].

Проте у західній стилістиці існує дещо інший погляд на класифікацію типів висунення. Зокрема, Дж. Ліч та М. Шорт виділяють такі два типи висунення – **паралелізм** і **девіацію** (тобто відхилення)[59, 10-14 с.]. Девіація взагалі трактується дуже широко і може включати лексичні неологізми, граматичну транспозицію, тропи, зокрема метафору, оксиморон, гіперболу та

інші стилістичні засоби. Паралелізм базується, перш за все, на подібності синтаксичних структур. Обидва прийоми є альтернативними та доповнюють один одного в процесі організації художнього тексту[14, с. 215]. Дж. Ліч висуває також ідею про те, що стилістичні прийоми: девіація та паралелізм піддаються градації, тобто є такими, що їх можна виміряти з метою подальшого аналізу. Шкала градації відображає рівень оригінальності досліджуваної мовної одиниці, словосполучення або метафори, у результаті чого їх можна оцінити як “більш девіантні” або “менш девіантні” з огляду на незвичність поєднання слів або частоту використання [59, 16-17 с.]. Ще одним терміном, запропонованим Дж. Лічем, є когезія висунення, яка передбачає, що з метою досягнення найбільшої естетичної цінності, елементи девіації та паралелізму в художньому тексті мають знаходитися у взаємозв’язку. У випадку, якщо девіація та паралелізм зустрічаються у тексті як ізольовані один від одного приклади, це не має великого впливу на загальну інтерпретацію тексту [59, с. 31].

Джефрі Ліч виділяє два аспекти висунення: **якісний** та **кількісний**. Якісний аспект стосується відхилення (deviation) від самого мовного коду, порушення певних правил та норм в англійській мові, в той час як кількісний аспект включає відхилення від очікуваної частоти [59, 38-39 с.].

Провідний вчений Джон Доутвейт розділив процес аналізу (або алгоритм) висунення на три етапи:

1. Визначення елемента висунення
2. Визначення типу і засобів висунення
3. Інтерпретація типу висунення у контексті[55,с.93].

У ході дослідження на цих етапах були використані наступні методи аналізу. Перший метод – це стилістичний аналіз мовних засобів висунення. Частини висунення – це “частини тексту на, які автор свідомо чи несвідомо вказує як на те, що є найважливіше для нашого розуміння”[65,с.36]. Крім того, значна увага приділяється такому способу висунення, як стилістична конвергенція. Другий метод – це контекстуальний аналіз з метою встановлення значення мовних одиниць. Елементи висунення є стилістично та прагматично

цінними для автора, який таким чином намагається підкреслити свій світогляд, картину світу [65, с.36]. Третій метод – це концептуальний аналіз образних засобів у стилістичних конвергенціях [65,36-38 с.].

В. ван Пір погоджується із думкою щодо існування двох основних прийомів, які створюють ефект висунення: девіації та паралелізму. Девіація – вибір лінгвістичних одиниць, які зазвичай знаходяться поза межами стандартного вибору. На думку В. ван Піра, девіація, типовими прикладами якої є неологізм, метафора, а також парадокс та оксюморон, поділяється на три типи: 1) **внутрішня** – порушення норми, встановленої у межах самого тексту; 2) **зовнішня** – виділяється на фоні норми, яка знаходиться поза межами тексту, як наприклад, правила та конвенції лінгвістичного, літературного, соціального, культурного характеру; 3) **статистична** – порушення не абсолютної, а відносної норми, тобто цей вид девіації не є порушення мови як коду. Вона викликає здивування у читача через незвичність комбінацій лінгвістичних одиниць, які читач звик бачити в тому чи іншому контексті [67, с.22].

Паралелізм – це протилежний прийом, під час якого автор постійно застосовує одні і ті ж самі або схожі лінгвістичні елементи. Зазвичай прийом паралелізму створюється за допомогою рими, асонансу, алітерації або семантичної симетрії. Девіацію (у тому числі три її типи) та паралелізм, можна зустріти на всіх трьох рівнях мовної структури: фонологічному, граматичному та семантичному. Таким чином В. ван Пір розрізняє дванадцять окремих типів висунення: три типи девіації та паралелізм, кожен з яких функціонує на трьох рівнях мови [67, с.23].

Власну наукову теорію В. ван Пір ґрунтує на низці проведених ним емпіричних досліджень [67, с.25]. На його думку, стилістична новизна, яка досягається завдяки висуненню, встановлює баланс між очевидністю та неясністю в тексті, що в свою чергу, сприяє захопленню уваги читачів: «Висунення стає не просто об'єктом усвідомлення. Воно схиляє читачів до подальшої, більш глибокої інтерпретації. Значення, наприклад, парадоксу, метафори, речення з незвичною граматичною структурою або іронії, спочатку

може бути незрозумілим. Мета використання саме цих прийомів може бути усвідомлена лише після більш глибокого аналізу та роздумів. Помітивши в тексті елемент новизни, аналізуючи, читач, як правило, виходить за межі буквального значення тексту [66, с. 200]. Із цього випливають такі принципи теорії висунення:

- Висунення викликає здивування. Дослідження В. ван Піра та Д.Майла підтверджують, що тексти (або фрагменти текстів) є багаті на елементи висунення, здаються читачам більш цікавими та захоплюють їхню увагу. Так наприклад [67, с. 220], використовуючи у якості матеріалу шість коротких віршів, В. ван Пір запропонував учасникам експерименту оцінити рівень оригінальності рядків кожної із поезій. На думку читачів, найбільш оригінальними виявилися ті тексти, які містять найбільшу кількість елементів висунення;

- Висунення є афективним, тобто викликає більш емоційну реакцію з боку читачів [60, 389-407 с.];

- Висунення подовжує час читання. Оскільки висунення зазвичай можна зустріти у взаємопов'язаних групах фонетичних, граматичних та семантичних одиниць, читач потребує більше часу, щоб осягнути його значення для тексту загалом [60, 389-407 с.];

- Висунення не є універсальним. Як виявлено В. ван Піром та Г.В.Чесноковою [53], елементи висунення в художньому тексті неоднаково впливають на різні групи людей залежно від їх інтересів, підготовки, освіти та досвіду читання художньої літератури.

Основними сучасними українськими науковцями, які досліджували висунення є О.В.Ємець, який написав чимало робіт по темі “висунення”[14], Ю.Б.Давидюк[12], В.Є.Годіон [11] та А.В. Сухова [45]. Тому можна сказати, що ця тема є актуальна і перспективна для подальших досліджень.

1.2. Лексична девіація як тип висунення

В загальному для всієї сучасної науки у світі є характерний системний підхід. У стилістиці виділяють два типи поглядів поняття “висунення”: вітчизняний і західний.

І.В. Арнольд дає таке визначення поняттю “висунення” – це способи формальної організації тексту, що фокусують увагу читача на певних елементах повідомлення і встановлюють семантично релевантні відносини між елементами одного або частіше різних рівнів [4, с. 99].

Вона виділила такі три основні типи висунення: **ефект ошуканого очікування** (effect of defeated expectancy, термін Р. Якобсона), **зчеплення** (coupling, термін С. Левіна), **стилістична конвергенція** (stylistic convergence, термін М. Ріффатера) [4, 100-110 с.]. Усі ці терміни були розроблені американськими науковцями.

Конвергенція (stylistic convergence, термін М. Ріффатера) – це сукупність стилістичних прийомів в одному місці, які виконують єдину стилістичну функцію.

Конвергенції – цікаві не тільки тим, що визначають найбільш важливе в тексті, а також тим, що на основі зворотного зв'язку можуть слугувати критерієм наявності стилістичної значущості у тих чи інших елементах тексту. Е. Фрей пояснив, що коли літературознавці чи критики цитують твори, вони вважають за краще для цитат саме уривки з конвергенціями. Він також зазначає, що зіставлення перекладів може служити об'єктивною ознакою наявності конвергенції, так як саме в місцях конвергенції виявляються найбільші розбіжності перекладу і оригіналу [4, 100-102 с.].

У казці Оскара Уайльда конвергенція міститься у двох абзацах:

But no fish at all was it, nor any monster or thing of horror, but only a little Mermaid lying asleep.

Her hair was as wet fleece of gold, and each separate hair as a thread of fine gold in a cup of glass. Her body was as white as ivory, and her tail was of silver and pearl [...] (“The Fisherman and His Soul”)

За словами німецького вченого Е.Фрея, саме у фрагментах зі стилістичною конвергенцією найбільше видно відмінності між вихідними та цільовими текстами, але досить важливим є збереження стилістичних прийомів при перекладі.

Ось наведемо приклад перекладу зазначених вище фрагментів у виконанні перекладача Радієнка:

Але там була не риба, і не морське чудовисько, і не страшна потвора, а маленька Русалка, що міцно спала.

Волосся в неї було наче вологе золоте руно, а кожний волосок – наче тонка золота нитка у кришталевій чаші. Тіло її сяло білизою, мов слонова кістка, а хвіст був перлинно-срібний [44, с. 43].

Термін **зчеплення** (coupling) було запропоновано С.Левіним і розроблено для поезії. Зчеплення – це поява подібних мовних одиниць у подібних позиціях, тобто синтаксичні повтори. Велике значення цього поняття полягає в тому, що воно допомагає розкрити характер та суть єдності форми і змісту в художньому творі в цілому. Зчеплення проявляється на будь-яких рівнях і на різних за величиною відрізках тексту. Подібність елементів в парадигматиці може бути фонетичним, структурним або семантичним[4, с. 103]. Зчеплення також проявляється у паралельних конструкціях, синтаксичній анафорі та епіфорі.

It's been a hard day's night

And I've been working like a dog;

It's been a hard day's night

I should be sleeping like a log (“The Beatles”) [44,с. 43].

Наступним типом є **ефект ошуканого очікування** (effect of defeated expectancy, термін Р. Якобсона)[58, с. 363]. Проте Р. Якобсон не надав детального визначення цього терміну. У сучасній лінгвістичній та літературознавчій науці ефект ошуканого очікування визначають як:

1) стилістичний прийом, що базується на протиставленні контрастних понять, образів та значень;

2) психолінгвістичне явище, що ґрунтується на механізмах непередбачуваності [12, с. 15].

Ефект ошуканого очікування зустрічається у будь-якій галузі мистецтва та в будь-якому його напрямку, а в мові на будь-якому рівні. У лексиці це можуть бути рідкісні слова: архаїзми, запозичення, авторські неологізми, слова зі специфічним лексичним забарвленням або слова з незвичайною для них синтаксичною функцією чи використання перифрази, оксюморона (поєднання контрастних за значенням слів) і т. д. [4, с. 109]. Прикладом є парадоксальність назви п'єси О. Уайльда *The Importance of Being Earnest. A Trivial Comedy for Serious People* – *Як важливо бути серйозним. Легковажна комедія для серйозних людей*, актуалізується за допомогою фігур протилежності – оксиморона та антитези – створює ефект ошуканого очікування та спонукає читача до розкриття художнього задуму автора – іронія над Вікторіанською Англією [26, 137-140 с.].

Дж. Ліч та М. Шорт виокремлюють такі два типи висунення – **паралелізм** і **девіацію** (тобто відхилення)[59, 10-14с.].

Девіація – це феномен, коли загальновідоме правило неочікувано порушується [50]. У результаті створюється несподіванка, яка привертає увагу до форми тексту, а не до його змісту. За Дж. Лічем, існує вісім типів девіацій: фонетична, графічна, лексична, граматична, діалектична, семантична девіація, девіація історичного періоду та реєстру [61, с. 18]. Девіація є мовним явищем, яка має важливий психологічний вплив на читачів (і слухачів). Якщо частина поеми є девіантною, вона стає особливо помітною. Цей психологічний ефект називають висуненням [65, с. 11].

М. Шорт виділяє такі **типи девіацій**, як: дискурсивна, семантична, лексична, граматична, морфологічна, фонетична та графічна, а також внутрішню та зовнішню [65, с. 37].

Семантична девіація – це смислові відносини, які логічно несумісні чи певним чином навіть парадоксальні. Наприклад:

*Lightbreakswhere no sun shines;
Where no sea runs, the waters of the heart
Push in their tides;
And, broken ghosts with glow-worms in their heads,
The things of light
File through the flesh where no flesh decks the bones.*

(Dylan Thomas, “Light Breaks Where No Sun Shines”)

У цій поемі Ділан Томас стикається з низкою парадоксів: світло є там, де немає сонця, плоть є там, де немає плоті, та хвилі – там, де немає моря. Отже, інтерпретація цієї поеми полягає в уявленні ситуації. Читач повинен придумати “відповідь” на те, що на перший погляд здається нісенітницею [65, с. 43].

Лексична девіація – це, коли письменник складає слово, яке раніше не існувало, тобто неологізм [65, с. 45]. Наприклад:

The boys are dreaming wicked or of the bucking ranches of the night and the jollyrodgered sea.

(Dylan Thomas, Under Milk Wood, p. 1)

Jolly ro(d)ger – це назва піратського прапора. Ділан Томас об’єднує два слова утворюючи складний іменний *jollyrodger*, але додавши закінчення *-ed*, він перетворює слово в дієприкметник. Результатом цього подвійного винаходу є море, яке пронизане піратством і романтичні асоціації, пов’язані з цим поняттям [65, с. 45].

У вірші *In Just-/spring* (1923) лексична девіація присутня у рядках 2, 4, 16 та 20 і виражена у складних іменниках: *mudluscious*, *balloonman*, *eddieandbill*, *bettyandisbel*, *goat-footed* імовірно, складаються з імен дітей *Eddie* та *Bill*, *Betty* та *Isabel*, які радісно біжать назустріч старому *balloonman*. Змішування імен імплікує, що діти біжать парами: *Eddie* разом із *Bill*, *Betty* та *Isabel*. М. Юронг припускається думки, що слово *balloonman* (англ. *balloon* – повітряна кулька, *man* – чоловік, людина) має декілька значень – це чоловік, який продає повітряні

кульки, або чоловік, який своєю фігурою нагадує кульку [49]. У даному випадку лексична девіація допомагає створити образ дитини-оповідача, яка використовує ледь знайомі слова для вираження власних емоцій [34, 81-82 с.].

Граматична девіація – це відхилення від граматичних правил, оскільки правил в англійській мові є багато, наприклад порядок слів.

Then spake King Arthur to Sir Bedivere

(Alfred Lord Tennyson, “Morte d'Arthur”, 1. 15)

Автор використав інверсію іменник-дієслово, *spake King Arthur*, що пов'язано з архаїчної вимовою слова *spake*[65,с.48].

Морфологічна девіація – це навмисне відхилення від звичайного написання, утворення, побудови чи застосування слів. Одним із способів створення девіації є додавання закінчення до слова, яке зазвичай б не додавали. Інший спосіб полягає в тому що, поети змушують нас замислитись над морфологічною структурою слів, граючись з межами слова. Наприклад:

'Oh', said Sheila, 'ofcourseyouwohaven'tmet. Strange, isn't it, really? Nigeledwin Edwinigel.'

(Anthony Burgess, *The Doctor is Sick*, p.63) [65, с. 53]

Графічна девіація – найрідкісніший вид девіацій з-поміж усіх інших – це візуальна зміна, незвичайне обрамлення тексту. Цей вид може бути представлений застосуванням курсиву, напівжирного шрифту, підкреслення, капіталізації або переносу [54, с. 27].

Внутрішня та зовнішня девіація. Левін ввів відмінність між внутрішньою і зовнішньою девіацією. Зовнішня девіація – це відхилення від якоїсь норми, зовнішньої для тексту. Наприклад, Едвард Каммінгс починає кожен рядок своїх віршів з малої букви. Він не порушує правила англійської мови, а відхиляється від жанрових норм. Приклади архаїзмів – це відхилення від норм періоду. Внутрішня девіація – це відхилення від норми, встановленої самим текстом[65, с. 59].

Наступним типом висунення є **паралелізм** – це використання відповідної структури речень, словосполучень або довших частин для того, щоб

збалансувати ідею однакового значення [73]. М. Шорт надає таке визначення: паралелізм – це один із засобів, які письменники використовують для прояву асоціацій, але автор зазначає, що водночас вони також можуть пригнічувати інші, невідповідні значення. Паралелізм – це “дві структури, які є паралельні в мовній формі та мають семантичне відношення” [65, с. 65].

Паралелізм є також важливим інструментом письменника у здійсненні контролю над читачем:

1. допомагає читачам сприймати асоціації;
2. підштовхує читачів до сприйняття смислових зв'язків між словами та фразами;
3. шляхом об'єднання частин тексту, виступає сильним елементом висунення [65, 67-68с.].

1.3. Поняття та класифікація неологізмів у лінгвістиці

Однією із головних ознак прогресивності суспільства є рівень розвитку його мови. Розвиненість мови найповніше та найяскравіше виявляється у її вокабулярі, який постійно змінюється та збагачується новими словами. Їх вивчення перебуває у колі найважливіших питань сучасного мовознавства.

Словниковий склад англійської мови безпосередньо пов'язаний із дійсністю та є завжди чутливим до тих змін, які відбуваються у житті народу. Тому будь-які інновації, які мають місце в соціумі, найбільш виразно віддзеркалюються у лексичній системі мови.

Останнім часом в англійській мові виникло багато нових слів, що потребують детального вивчення. Зростання кількості нових лексем призвело до появи нової науки – **неології**, яка займається пошуком нових слів, їх класифікацією, аналізом факторів та засобів їх утворення. Серед проблем та завдань неології можна виділити такі: виявлення нових слів та правильне розуміння їх значення, формулювання нових тенденцій розвитку мови на основі

нових мовних одиниць, визначення способів їх утворення, перекладу та лексикографічної обробки[4,308 с.].

Уданий час в англійській мові теорія неології ще не сформована як самостійна галузь лексикології. Кожного року з'являється в середньому 800 нових слів. Через це перед англійськими мовознавцями постає завдання – не тільки фіксувати нові слова, але й досліджувати їхні якості, специфіку творення й функціонування.

Слід виокремити те, що нова лексична одиниця може мати декілька рівнів соціалізації. Перший – прийняття її в суспільстві, другий – лексикалізація, тобто закріплення в мові. Отже, коли неологізм з'являється, то він починає поширюватись за допомогою викладачів, вчителів у школі або працівників засобів масової інформації. Наступний рівень – це фіксація його в друкованих виданнях, а останнім рівнем є соціалізація – прийняття нової лексичної одиниці широкими масами носіїв мови [41, 417 с.].

Поняття “неологізм” є досить відносним. Це означає те, що слово, яке було неологізмом сто років тому, не може бути ним зараз. Тому можна стверджувати, що неологізм є новоствореною лексичною одиницею, яка не є загальноживаною і знаходиться в процесі входження в загальне використання [46, 103с.]. Тобто це нове слово чи словосполучення за формою або за змістом. Їх новизна й стала підґрунтям для більшості визначень поняття неологізму. Під новизною слова розуміють відсутність його раніше в лексичній системі і сприйняття носіями мови як нового. Суб'єктивні відчуття новизни слова підтримуються такими показниками, як невідомість або мала відомість, пасивність або зростаюча активність використання його в певному мовному середовищі.

Причини появи неологізму можуть бути різні. В українській, як і в інших мовах, нові слова творяться для задоволення різних потреб:

1. Позначення щойно винайденого знаряддя виробництва, створеного матеріалу;

2. однослівного вираження поняття, для якого досі вживався багатослівний вислів;

3. образної назви в художньому творі певного предмета або явища, для якого існують інші загальноновживані слова тощо [9, 63 с.].

Появі неологізмів також сприяють:

1. потреба в лексичних інноваціях для перенайменування уже відомих понять;

2. “мовна економія”, яка виявляється в тому, що у процесі вживання мови користувачі здійснюють відбір найбільш раціональних для спілкування мовних засобів;

3. прагнення до узагальнення, потреба дати спільну родову назву однотипним явищам, поняттям;

4. тенденція до диференціації щодо роду / виду;

5. прагнення дати окрему назву кожному виду того чи іншого роду[40, 21с.].

У мові є й такі неологізми, які ніколи не переходять до активного складу. До них належать всі назви установ, організацій, які існують дуже нетривалий проміжок часу, взагалі назви короткострокових явищ. Здебільшого не входять до активного лексичного вжитку й індивідуальні неологізми, створені окремими письменниками.

До проблем дослідження неологізмів зверталися такі вчені, як І.М. Андрусак, Л.С. Бархударов, В.І. Заботкіна, Ю.А. Зацний, В.І. Карабан, В.Н. Комісаров, О.О. Селіванова, В.С. Слепович, М.Я. Цвіллінг, Р.Берчфільд, Т.Ю. Беляєва, Н.В. Котелова, С.М. Єнікеєва, Ю.О. Жлуктенко, Т.Г. Пахомова, та ін.

Р.Барнхарт, Д.Ейто, С.Морт, С.Таллок активно займаються поповненням англійської мови шляхом укладання словників та довідників із неологізмами. Іноді видаються книги, автори яких (В.Сефайр, А.Суханов та ін.) звертаються до дослідження поповнення словникового запасу.

Тож, на погляд одних вчених, вагомою ознакою нового слова варто вважати причини появи; інші – критерієм віднесення слова до неологізму

вважають належність його до активного чи пасивного шару лексики; ще інші зосереджують свою увагу на особливостях словотвору нових слів; багато мовознавців пов'язують виникнення неологізмів із розвитком суспільних відносин [2, 16, 17, 24].

Однак, всі мовознавці сходяться на тому, що нова лексема є доти неологізмом, доки воно не стане загальноживаною, загальнолітературною та перестане сприйматись як нова. Тому, найбільш повним буде визначення:

Неологізми (від гр.*neo* – новий, *logos* – слово) – це слова, словосполучення, фразеологізми чи вислови, що з'являються як факти мови чи мовлення у зв'язку зі змінами в суспільному житті, з розвитком науки, техніки, культури внаслідок потреби називати нові поняття та явища, замінити наявне або надати емоційно-експресивного звучання поняттю, що вже має словесне позначення в мові шляхом словотвору, переосмислення, запозичення та реанімації застарілих назв, і належать до пасивного шару лексики [13, 156 с.].

Нова лексема є неологізмом до того часу, поки вона має відтінок свіжості, поки мовець усвідомлює його предметно-логічну новизну або стилістичну своєрідність. Нові лексеми можуть виникати:

- як назва певних предметів, явищ, що з'являються у мові;
- як нова назва того, що вже має назву в мові.

Утворення нових слів першого типу є дуже важливим для мови, адже в життя її носіїв входять нові речі, предмети, явища тощо. Неологізми другого типу можливі, але не є обов'язкові. Ці нові слова виникають через необхідність дати нову, свіжу назву для того слова, яке вже має своє.

Керуючись класифікацією, запропонованою В.І. Заботкіною, у системі неологізмів можна виділити:

1) Власне неологізми – слова, що характеризуються абсолютною новизною як щодо форми, так і щодо змісту: *audiotyping* – аудіодрукування, *bio-computer* – комп'ютер, що імітує нервову систему живих організмів, *thought-processor* – комп'ютер, що логічно будує та розвиває ідеї [16, 128с].

2) Трансномінація – слова, у яких нова форма поєднується зі значенням, що передавалося раніше іншими лексичними засобами. Власне, це синонімічні неологізми, які в сучасній мові становлять кількісно обмежену групу. Вони з'являються в мові здебільшого з метою надання більшої емоційності найменуванням предметів чи осіб, які мали до цього стилістично нейтральну назву: *sudser* – *мильна опера*, *big C* (мед.) – *рак* [16, 128с].

3) Семантичні інновації або переосмислення (нове значення позначається формою, що вже існувала в мові): *bread* – *гроші*, *drag* – *нудьга* [16, 128с].

Характеризуючи класифікацію нових слів сучасних засобів масової інформації, доцільно зауважити, що в мові новітньої публіцистики більше переважають загальномовні інновації. З-поміж таких неологізмів виділено декілька груп. Досить важливу групу складають одиниці на позначення нових понять, явищ чи предметів, тобто позасинонімічні неологізми: *консюмеризм/консьюмеризм* – боротьба споживачів за якість товарів і послуг, *полтергейст* – містичні явища та процеси, які неможливо пояснити (стукотіння, пересування предметів тощо), *прайс-лист* – список цін на всі товари (а також на акції, цінні папери) та послуги, що надається якоюсь організацією, фірмою, підприємством тощо.

Крім того, виділяють також синонімічні нові лексеми, які по-новому передають ставлення мовця до вже відомих понять, предметів, явищ, виокремлюючи в них своєрідну та досі не відому чи непомічену особливість. До них можна віднести такі слова, як: *бутік* – невелика крамниця з модними дорогими товарами, *кілер* – професійний найманий убивця, *людомор* – штучно створений голод; голодомор, *електорат* – виборці.

Газетні та журнальні публікування, поряд з Інтернетом та телевізійними новинами, вважаються зараз одним з найпоширеніших джерел повідомлення інформації, якими користується суспільство. Нещодавно все помітнішим стає інтерес до газетних статей не тільки лінгвістів, але й психологів. В основному це спричинено лексичними змінами у структурі тексту та відповідною реакцією на них читачів. Отже, газетний та журнальний текст – це не безсистемне

нагромадження одиниць різних мовних рівнів, а впорядкована система, у якій все взаємопов'язане та взаємозумовлене.

Однак, газетний стиль має також специфічні риси словникового запасу, в якому часто вживаються:

1) Спеціалізовані політичні та економічні терміни: *confederation, senate, workforce, national election, Prime Minister, referendum, liberal, democracy, election campaign, premier* (Vegreville Observer. November 28, 2007)[32, 123-132 с.].

2) Політичні слова, які не є термінами: *business, politics, champion, motion, people, power, defender* (Vegreville Observer. November 28, 2007)[32, 123-132 с.].

3) Газетні кліше, тобто стереотипні вислови, звичні фрази, що є відомими для читача та сприяють виникненню відповідних асоціацій. Наприклад, *to and from, to keep an eye on smb., to work fulltime, well done, an easy task, for young and old alike* (Vegreville Observer. November 7, 2007)[32, 123-132 с.].

4) Скорочення, серед них часто використовуються назви приватних та державних установ, політичних організацій, промислових організацій та ін: *CNRL* (CanadianNaturalResourcesLtd.), *CEPA* (CanadianEnvironmentalProtectionAgency), *CT* (CanadaTrust) (VegrevilleObserver. October 17, 2007)[32, 123-132 с.].

5) Неологізми. Публіцистичний стиль швидко реагує на нові тенденції в розвитку суспільства шляхом поповнення словникового запасу словами на їх позначення. Наприклад, *tomuseonhowwemightdothingsbetter* для позначення непевності суспільства; *CanadianswerenotexactlyObamaedbyanyofthepartyleaders* – неологізм, утворений дериваційним шляхом від власного імені політичного діяча (“TheEdmontonJournal”)[32, 123-132 с.].

6) Різноманітні художні засоби. Дуже багатим є використання стилістично-забарвлених лексичних одиниць, що здійснюється з метою забезпечення виразності та експресії [32, 123-132 с.].

Тому, газетна мова є сильним засобом впливу та маніпуляції, яким користуються працівники засобів масової інформації.

1.4. Способи утворення неологізмів

Процеси утворення неологізмів, які відбуваються в сучасній мові наукового спілкування, пов'язані з появою нових ідей та напрямків досліджень, розробкою нових технологій, утворенням нових технологічних процесів, тому ці терміни є відсутніми в словниках та є носіями найбільш важливої для одержувача інформації.

Найбільш інтенсивне поповнення складу мови відбувається за рахунок наступних процесів:

1. Афіксальний спосіб (префіксальний і суфіксальний способи).
2. Словоскладання.
3. Конверсія.
4. Неологізми, отримані в результаті утворення акронімів і скорочення слів.
5. Запозичення з інших мов.
6. Фразеологізми.
7. Телескопія [17, 396с.].

1) **Афіксація** – утворення нових термінів, що складаються з одного слова, шляхом додавання до кореневих слів, запозичених з грецької й латинської мов префіксів і суфіксів. Афіксальні одиниці складають 24 % всіх новоутворень.

Префіксальні одиниці демонструють збільшену роль префіксів. Основне джерело префіксів – латинська, французька і грецька мови: *acro-*, *bio-*, *xeno-*, *micro-*, *euro-*, *tele-* і т. д. Їх вживання, як правило, обмежене науково-технічними сферами.

Надзвичайно популярний в американському неформальному спілкуванні префікс *mega-*, який виступає як підсилювальна частка. Протягом останніх років цей префікс активно використовується у підлітковому лексиконі.

Наприклад, для вираження вищої оцінки події, явища, людини вживається слово *megadual* (*totally awesome*) – *щось надзвичайно гарне*.

Суфіксальні одиниці – більш вживані у повсякденному спілкуванні та більшою мірою марковані позначкою “сленг”. Так, одним з найуживаніших сленгових суфіксів є суфікс *-y/-ie*, (іронічне значення). Нові слова, утворені з його допомогою, обмежені у вживанні рамками неофіційного спілкування, переважно серед молоді. Наприклад: *groupie* – *шанувальник поп-ансамблю або зірки, всюди супроводжують їх*; *weeru* – *сентиментальний фільм*; *selfie* – цей популярний неологізм позначає поширений у Фейсбуці жанр – фотографування себе на телефон і цифрову камеру.

Суфікс *-sia*: *phonesia* – *1. недуга, що виявляється у тому, що ви забуваєте кому телефонуєте, після того, як набрали номер; 2. нездатність запам'ятати, де в будинку ви залишили свій мобільний телефон*[17, 396с.].

2) **Словоскладання** – одне з найбільш універсальних та поширених способів словотворення в англійській мові. Процес словоскладання представляє собою злиття двох основ – омонімічних словоформ. Приміром є, *carryback* – *перенесення збитків на більш ранній період*, *think-tank* – *колективний мозок*. У випадках, коли з'єднують слова, що закінчуються і починаються на одну і ту ж голосну або приголосну, одна з них опускається: *net + etiquette = netiquette* – *написані загальноприйняті правила спілкування або розміщення інформації в інтернеті*. Однією з найбільш вживаних багатоконпонентних моделей стала модель зі словом *line*, яка знаходиться на межі складних слів і словосполучень: *straight-lineresponsibility* – *пряма відповідальність*; *dotted- lineresponsibility* – *відповідальність, поділена на двох*; *bottom-line* – *остаточний*; *top-of-the-line* – *найкращий*.

Крім того, основним продуктивним суфіксом, який додається до слова, є суфікс *-er*: *page-turner* – *надзвичайно цікава книга*; *all-nighter* – *щось, компе триває всю ніч*, наприклад, заняття під час сесії [17, 396 с.].

3) **Конверсія** – це безафіксальний перехід слова з однієї частини мови в іншу. Так, наприклад, зараз у мережі Інтернет можна часто бачити *E-mail me /*

us to ... Перекладаємо: *Надсилайте повідомлення електронною поштою за адресою ...*

Конверсія як спосіб створення нових слів значно знизилася своєю активністю і поступається всім іншим видам словотвору.

To google –шукати інформацію у Мережі.

To Tarzan – робити сміливий і великий крок, щоб досягти далекої і рушійної мети, а потім повторювати все знову[17, 396 с.].

4) Неологізми, отримані в результаті утворення абревіатур, акронімів та скорочення слів.

Даним способом в англійській мові створюється велика кількість нових слів.

Акронім – слово, утворене з початкових букв або початкових елементів словосполучення і промовлене в мові за правилами як звичайне слово. Наприклад, *PICNIC* (problem in chair, not in computer)–комп'ютерна помилка з вини користувача; *YOYO* (you're on your own)–сам по собі; сам за себе.

Серед нерегулярних способів утворення морфологічних неологізмів найбільш продуктивним в останні десятиліття є скорочення, які відображають тенденцію до раціоналізації мови та економії мовних зусиль. Незважаючи на те, що скорочення становлять лише незначний відсоток від загальної кількості неологізмів, їх число зростає. З чотирьох видів скорочень (абревіатури, акроніми) переважають **усічені слова**[17, 396с.].

Іноді скорочується тільки перша частина словосполучення: *V-day* (Victory day).

5)Запозичення з інших мов –досить поширений спосіб утворення неологізмів та використовується при відсутності ідентичного слова в мові перекладу. Наприклад, *to schadenfreude* – отримувати радість від нещастя інших.

Запозичення також може бути:

- прямим (фонетичним): *apparatchik, nomenklatura, perestroika*;

▪ калькуванням, наприклад: *fair sex* (French), *living space* (German)[17, 396с.].

б) **Фразеологізми**, які являють собою “поєднання слів з повністю або частково переосмисленими компонентами”.

➤ *Cockroach problem* – проблема, яка виявилася більше, ніж здавалася спочатку;

➤ *Eye broccoli* – брокколі для очей. Овоч, який не викликає особливого апетиту, тому непривабливих людей стали так називати.

➤ *Digital hangover* – почуття сорому, що накриває на наступний ранок після вечірки, якщо знайомі вже встигли викласти в Фейсбук фотографії або відеоролики з компроматом.

➤ *Phone-yawn* – телефонне позіхання – феномен, що спостерігається, коли одна людина дістає телефон і дивиться на екран, в результаті чого навколишні люди роблять те ж саме.

➤ *Football widow* – жінка, яка в дні футбольних матчів вважає свого чоловіка тимчасово померлим.

➤ *Refrigerator rights* – синонім дуже близьких відносин; в буквальному сенсі право залізти в холодильник без дозволу.

➤ *Conversational puma* – розмовляюча пума – людина, що то і діло встрибує під час розмови зі словами “Так, я знаю!”, “Я вам завжди це казала!”, що робить бесіду вкрай скрутною.

➤ *Helicopter parents* – батьки, надмірно опікують своїх дітей і як би постійно кружляють над ними.

➤ *Grays on trays* – сноубордисти похилого віку [17, 396с.].

7) **Телескопія** – процес, при якому нове слово виникає зі злиття повної основи одного слова зі скороченою основою іншого або ж зі злиття скорочених основ двох слів. Значення такого нового слова в більшості випадків містить сумарне значення обох своїх складників. Іноді це сумарне значення складається із суми повного лексичного значення першого чи другого складника і граматичного значення іншого[17, 396с.].

Деякі автори не користуються лексемою “телескопія” для позначення даного явища, а вживають термін: контамінація, стягнення, злиття, гібридизація, вставне словоутворення [36, 49с.].

Слова, утворені шляхом телескопії, називаються телескопними словами або телескопізмами. В англійській мові вони мають такі назви: *blends, blendings, fusions, portmanteau words*. Найбільш поширеними прикладами телескопізму є:

Breakfast + lunch = brunch

Smoke + fog = smog

Motorist + hotel = motel

Багато телескопізмів мають тільки ситуативний характер і тому не фіксуються в словниках. Особливістю телескопійних слів є їхня залежність від контексту. Значення більшості цих нових лексем неможливо визначити поза певним контекстом.

Телескопійним словам, як і більшості композитів, не властива полісемія, тому вони й набули такого широкого застосування в галузі термінології.

Г. Бергстрем у роботі, присвяченій телескопії, вважає явище аналогії головною причиною виникнення мішаних (телескопічних) слів [20, 71с.].

Refereader < referee + reader

Panglosaxonism < pan + anglosaxonism

Телескопізм – це найвищий ступінь абстракції порівняно із словосполученням та порівняно економний та виразний логіко-комунікативний засіб. Значне поширення телескопійних лексем у царині спеціальної науково-технічної термінології, мистецтва, спорту, транспорту, торгівлі, медицини, публіцистики і т. д. заперечує думку деяких лінгвістів про те, що телескопійні слова властиві тільки сленгові [36, 54с.].

Телескопія як процес словотворення посідає досить важливе місце у процесі утворення нових слів сучасної англійської мови. Компактність та лаконічність телескопізмів, які збільшують розвиток мови без шкоди для її логіко- та ефективно-комунікативної функції, сприяють подальшому

розширенню сфери дії телескопічного способу словотворення в сучасній англійській мові.

1.5. Прийоми перекладу неологізмів

Неологізми в англійській мові постають перед нами як дзеркало мовного розвитку та показують, як мова пристосовується до мінливих зовнішніх факторів та умов. Неологізми входять до певного шару лексики, що має статус найбільш змінюваного. У зв'язку з цим неможливо укласти один загальний словник неологізмів. Переклад неологізмів є одним із найскладніших та потребує детального пояснення та дослідження. Складнощі полягають у тому, що певне слово може належати до різних контекстів, наприклад, до історичного, релігійного або культурного. Тому неологізми вимагають поглибленого вивчення й аналізу їх перекладу іншою мовою.

Під час перекладу іноді буває важко знайти відповідні слова в іншій мові через те, що соціокультурні та історичні умови життя народу, мовою якого здійснюється переклад, не потребували певного слова. Це стосується, передусім, перекладу неологізмів. Нові лексеми вживаються для номінації певних предметів та концептів, наприклад, у сферах техніки, науки, політики або з метою експресії чи підсилення повідомлення.

Адекватність перекладу префіксальних неологізмів значною мірою залежить від правильного визначення префікса та знання узагальненого значення лексичної одиниці, до якої цей префікс приєднаний. Такі префікси, як частина новоутворення, можуть транскрибуватись, перекладатись або пояснюватись.

У багатьох випадках в англійській мові нові слова утворюються з уже наявних слів без жодних змін їх написання чи вимови. Найбільш розповсюдженим видом конверсії є утворення дієслів від іменників. Особливістю саме неологізмів є те, що вони здебільшого не фіксуються словниками. Та й саме визначення неологізму є відносним, оскільки тимчасові

утворення у мові, які дуже часто бувають ще й okazіонільними. Під час перекладу в окремих випадках доводиться застосовувати контекстуальні заміни чи описовий переклад. Більшість нових слів належать до безеквівалентної лексики, а тому виникають труднощі під час передачі їх українською мовою. Описовий переклад – переважний спосіб перекладу новоутворень. Досить часто використовується контекстуальний переклад, який зазвичай протиставляють “словниковому перекладу”, зазначаючи, таким чином, відповідності, які слово може мати в контексті на відміну від наданих у словнику.

Я.І. Рецкер говорить, що цей засіб перекладу “міститься в заміні словникової відповідності при перекладі контекстуальною, логічно зв'язаною з нею відповідністю”[38, 73с.]. При цьому характерна відсутність якихось-то відповідностей слова, яке перекладаємо, і його зміст передається за допомогою трансформованого відповідним чином контексту.

У перекладі неологізмів, до яких відноситься фонові лексика, тобто яка відрізняється у мові оригіналу і мові перекладу лексичними фонами (значення слів різняться семантичними долями), використано синонімічний переклад. Це свідчить, що під час перекладу зберігається основне значення слова, проте у цільовій мові слово відрізняється від мови оригіналу лексичним фоном. Наприклад, *nerd* – *неприємна, неприваблива людина*; *buddy* – *друг, товариш*; *weeb* – *нікчема*, *scumbag* – *покидьок*, *shell* – *безпритульний*, *witpr* – *слабка людина, невдаха*. Насправді, такий переклад не відтворює повністю лексичний фон слова, однак є допустовим перекладом. Такий спосіб також повністю не відповідає вимогам перекладу, оскільки втрачаються відтінки значення, конотативні відтінки слова, а з тим втрачається і прагматичний компонент [39, 192с.].

Переклад не може бути абсолютним аналогом оригіналу, а отже, це означає, що головне завдання перекладача полягає в тому, щоб створити текст максимально наближений до оригіналу з точки зору семантики, структури та потенційного впливу на користувача цього перекладу. Основна проблема

міститься в тому, що між мовами оригіналу та перекладу не завжди можна знайти мовні паралелі – семантичні та структурні аналоги: однакові моделі речень чи словосполучень, повний збіг семантичних значень слів тощо. Саме тут перекладач має застосовувати перекладацькі трансформації – способи перекладу, якими користуються тоді, коли відсутнє пояснення в словнику й контексті.

У даний час існує безліч класифікацій перекладацьких трансформацій запропонованих різними авторами. Перекладацькі трансформації можна розділити на:

- ❖ лексичні (калькування, транслітерація, транскрибування);
- ❖ граматичні (поділ речення, дослівний переклад, граматичні зміни);
- ❖ комплексні лексико-граматичні трансформації (перетворення, що поєднують граматичні й лексичні трансформації). Сюди можна віднести описовий і антонімічний переклад [46, 103 с.].

При перекладі неологізмів застосовуються наступні типи okazіональних відповідників:

1) **Відповідники-запозичення**, що відтворюють у мові перекладу форму іншомовного слова: *tribalism* – *трайбалізм*, *know-how* – *ноу-хау*, *impeachment* – *імпічмент*. Такі відповідники утворюються за допомогою перекладацького транскрибування або транслітерації. Під час транслітерації графічна форма слова мови оригіналу передається засобами мови перекладу, а під час транскрипції – його звукова форма.

2) **Відповідники-кальки** – найчастіше використовуються під час перекладу понять у двох мовах або одного поняття, що недавно з'явилося в загальному використанні. Такий спосіб використовується в процесі перекладу еквівалентної лексики. Безеквівалентна лексика перекладається шляхом використання описового способу, фонова – способом калькування, за умови існування спільних понять в обох мовах: *brain drain* – *витікання мізків*, *work-to-rule* – *робота (строго) за правилами*, *people of good will* – *люди доброї волі*[7,153 с.].

Під час використання способу калькування відбувається заміна складників слів або морфем лексичними відповідниками. У процесі калькування створюється нове слово або стійке словосполучення. Досить часто використовується транскрипція й калькування одночасно (*petrodollar* – *нафтодолар*)[10,22 с.]. Основною перевагою використання способу калькування можна назвати його стислість та простоту отриманого перекладу, співвіднесеність із вихідним словом.

3) **Відповідники-аналоги**, що утворюються шляхом підшукування найближчої за значенням одиниці мови перекладу для неологізму мови оригіналу: *drugstore* – *аптека*, *know-how* – *секрети виробництва*, *muffin* – *здоба*. Аналоги часто використовуються в англійській періодичній та суспільно-політичній літературі для позначення явищ, характерних для радянського часу, наприклад, *технікум* – *junior college*; *путівка* – *voucher*.

4) **Відповідники-лексичні заміни**, що утворюються під час передачі значення неологізму в контексті за допомогою однієї з видів перекладацьких трансформацій, якими лінгвістична теорія оперує для опису процесу перекладу. При цьому okazіональний відповідник утворюється шляхом семантичних перетворень значення безеквівалентного слова. Так, під час перекладу англійського слова *exposure* в різноманітних випадках засобами української мови, що не має прямого відповідника, наприклад, у реченні: *He died of exposure*, в залежності від широкого контексту можуть бути застосовані трансформації конкретизації або модуляції (смиислового розвитку): *Він помер від застуди*; *Він загинув від сонячного удару*; *Він замерз в снігах*.

5) **Транскрипція і транслітерація** – полягає в тому, що українськими буквами передають звуки. Для цього перекладу не обов'язково володіти англійською мовою, достатньо лише мати хороше зорове сприйняття[18, 396с.]. За допомогою транскрипції можна відтворити звукову форму іншомовного слова. Найчастіше це використовується в процесі перекладу власних назв і термінів. Потрібно зазначити, що такий спосіб перекладу слід використовувати обережно, тому що він може призвести до втрати цінності слова, яке

перекладається. Перша частина слова може перекладатися на рівні графем, а друга – на рівні фонем [15, 32 с.].

б) **Описовий переклад** використовується у випадку неможливості утворити відповідник вказаними вище способами для перекладу неологізму. Описовий переклад – це передусім пояснювальний засіб, оскільки дається пояснення суттєвих елементів. Пояснювальний переклад можна порівняти з тлумаченням слова. Однак відзначимо один вагомий недолік такого способу перекладу: багатослівність. Наприклад, *brinkmanship* – *мистецтво проведення політики на грані війни*. Нерідко використання транскрипції або кальки для перекладу неологізму супроводжується описом значення цього слова в посиланні. Це дає можливість поєднати стислість та економність засобів вираження, характерних для транскрибування та калькування, із забезпеченням повного розуміння оказіонального відповідника рецептором перекладу [24, 148с.].

Я.І. Рецкер пише, що “хоча не завжди можна класифікувати кожний приклад перекладу через переплетення категорій, загалом можна виділити 7 різновидів лексичних трансформацій”:

- Диференціація значень;
- Конкретизація значень;
- Генералізація значень;
- Змістовий розвиток;
- Антонімічний переклад;
- Цілісне перетворення;
- Компенсація втрат у процесі перекладу [38, 126 с.].

Л.К. Латишев виділяє наступні лінгвістичні трансформації:

- Лексико-семантичні заміни – конкретизація, генералізація, смисловий розвиток або модуляція;
- Антонімічний переклад;
- Цілісне перетворення [30, 31-32 с.].

Розглянемо подані прийоми перекладу, які Л.К. Латишева подає більш детальноше:

Конкретизацією називається заміна слова або словосполучення вихідної мови (ВМ) з ширшим предметно-логічним значенням словом і словосполученням мови перекладу (МП) з вузким значенням. Застосування конкретизації пов'язане з тим, що у МП відсутнє слово з таким широким значенням.

Генералізацією називається заміна одиниці ВМ, що має вузке значення, одиницею МП з ширшим значенням, тобто перетворення, зворотне конкретизації. Іноді конкретне найменування якого-небудь предмета нічого не говорить рецептору перекладу або нерелевантно в умовах цього контексту.

Модуляцією (компенсація у І.Я.Рецкера) або **смысловим розвитком** називається заміна слова або словосполучення ВМ одиницею МП, значення якої логічно виводиться зі значення початкової одиниці. Найчастіше значення співвіднесених слів в оригіналі і перекладі опиняються при цьому пов'язаними причинно-наслідковими стосунками.

Антонімічний переклад – трансформація, при якій створюється заміна ствердної форми в оригіналі на негативну форму в перекладі або, навпаки, що супроводжується заміною лексичної одиниці ВМ на одиницю МП з протилежним значенням. У англо-українських перекладах ця трансформація застосовується особливо часто, коли в оригіналі негативна форма спожита із словом, що має негативний префікс. Л.К. Латишев підкреслює, що застосування антонімічного перекладу нерідко поєднується з використанням інших трансформацій (лексичних або граматичних).

Цілісне перетворення – коли при перекладі словосполучення, смислової групи або речення не представляється можливим відштовхнутися від словникових відповідностей або контекстуальних значенні окремих слів, але необхідно зрозуміти смислове значення усього цілого, що перекладається та "перефразувати" його українськими словами, іноді дуже далекими від слів оригіналу, ми прибігаємо до прийому цілісного переосмислення. Цей прийом є

одним із найскладніших у перекладі. Найбільше застосування цілісне перетворення має під час перекладу фразеології, що позначає специфіку живої англійської розмовної мови [30,357 с.].

Слід зазначити, що перекладацькі трансформації в “чистому вигляді” зустрічаються нечасто. Як правило, різного роду трансформації здійснюються одночасно, тобто, наприклад, перестановка супроводжується заміною, граматична трансформація зазвичай може супроводжуватися лексичною.

Останнім часом тенденція утворення нових слів шляхом скорочення уже наявних слів та словосполучень посилилась. Зростання кількості скорочень пояснюється тим, що складні слова та словосполучення громіздкі та незручні, тому доцільно передавати їх коротко.

У тому числі, досить розповсюдженим і популярним став прийом прямого включення, котрий представляє собою використання оригінального написання англійського слова в іншомовному тексті. Використання способу прямого включення може бути виправдано в тих випадках, коли неологізм неможливо передати жодним з розглянутих способів перекладу у зв'язку зі специфічністю його звучання або написання: *iPad*, *iPod*, *Apple*.

Крім того, основним завданням перекладача є вибір оптимального методу перекладу. П. Ньюмарк розрізняє два основних способи:

- а) комунікативний метод перекладу (communication translation)
- б) семантичний метод (semantic translation).

Комунікативний метод передбачає те, що перекладач намагається справити на читача тексту перекладу той же ефект, який отримав читач МО.

Семантичний метод передбачає, що перекладач повинен відтворити в тексті перекладу за допомогою синтаксичних і семантичних ресурсів МП абсолютно той же обсяг значення, заданого контекстом в МО [62, с.24].

Обидва методи можуть як окремо домінувати в текстах різного типу, так і перетинатися, тобто застосовуватися комплексно, спільно один з одним.

Крім того, іншим не менш важливим завданням перекладача (а може бути, і головним) є проблема значення. Саме значення визначає з початку до

самого кінця весь процес перекладу, зумовлюючи вибір його методу, прийомів і механізмів, процедур і техніки. [62, 24с.].

П. Ньюмарк приділяє велику увагу для практичних питань перекладу, тому що дана робота має в основному прикладний характер і цілком призначена для тих, хто прагне оволодіти знаннями перекладу. П.Ньюмарк відзначає, що перекладацька практика завжди здійснювалася під впливом двох головних методів – буквализму та вільного перекладу. Автор наводить список відомих перекладацьких методів, але при цьому саму картину варіювання методів перекладу в межах від буквального до вільного перекладу П.Ньюмарк ілюструє досить цікавою схемою [62, 292 с.].

1. **Word-for-word translation** – дослівний переклад: процедура підрядкового перекладу, при якій кожному слову в МО ставиться у відповідність якесь слово в МП, зберігається порядок слів, значення беруться найбільш загальні (без урахування контексту). Як правило, даний метод може служити попереднім етапом в перекладі [62, 292с.].

2. **Literal translation** – буквальний переклад: коригується порядок слів, природний для МП, однак слова беруться в своїх найбільш загальних значеннях (без урахування контексту). Підготовча процедура, яка виявляє проблеми, які потребують вирішення перекладача [62, 292с.].

3. **Faithful translation** – «правдивий» (точний) переклад: призначений для встановлення вірних, правильних контекстуальних значень слів в іноземній мові і їх передачі в умовах природних граматичних структур в МП. За допомогою цієї процедури передається значення культурних реалій, зберігається та ж ступінь лексичної і граматичної визначеності (тобто відхилення від граматичної норми в МО) в перекладі. Основне завдання перекладу – правильність у передачі намірів автора МО [62, 292с.].

4. **Semantic translation** – семантичний переклад відрізняється від точного перекладу тим, що тут підвищується рівень художньої, естетичної якості перекладу. Зберігаючи точність мови оригіналу, перекладач більш

вільний у виборі мовного вираження, намагаючись зробити його максимально більш прозорим і зрозумілим для читача перекладу[62, 292с.].

5. **Adaptation** – адаптація, найбільш вільний спосіб перекладу, найчастіше за все застосовується для перекладу п'єс, комедій, поезії. Для зберігання тематики, образів, персонажів, сюжету реалії мови-джерела замінюються на культурні реалії МП; текст оригіналу повністю трансформується[62, 292с.].

6. **Freetranslation** – вільний переклад відтворює фактичний зміст оригіналу без урахування його стилевих особливостей, передача змісту без будь-якої уваги до форми його вираження (thematterwithoutthemanner)[62, 292с.].

7. **Idiomatictranslation** – ідіоматичний переклад передає зміст тексту МО відмінними від останнього засобами мови; при цьому стилістично нейтральна лексика мов замінюється на розмовну, ідіоматичну, жаргонну лексику в МП (чимало авторів вважає такий спосіб перекладу різновидом, так званого, “natural translation”)[62, 292с.].

8. **Communicativetranslation** – прагне до такої передачі контекстуального змісту висловлення в МО, яка була б максимально адекватною як за змістом, так і за комунікативною силою вираження для читача МП [62, 292с.].

П. Ньюмарк підкреслює, що з усіх зазначених методів лише семантичний і комунікативний можуть виконувати основну задачу перекладу, яка передбачає дві якості: точність і економність.

Крім того, до зазначених методів П. Ньюмарк дає характеристику ще деяким додатковим методам.

1. **Service translation** – “службовий (допоміжний) переклад” – переклад з мови широко і “звично” вживається на іншу мову.

2. **Plain prose translation** – простий прозаїчний переклад, коли поетичний твір перекладається прозою. Як правило, це паралельні переклади,

буквальний або дослівний, для того, щоб читач міг відчутти, шляхом порівняння слова оригіналу з словом перекладу, істинний сенс, смак оригіналу.

3. **Information translation** – інформативний або реферативний переклад, призначений для передачі змісту нехудожніх творів (частіше науково-технічної, ділової документації). Допускається перебудова всієї структури тексту МП, в порівнянні з іноземними мовами, часткова компресія тексту, перефразування.

4. **Cognitive translation** – когнітивний переклад: процедура, що передбачає заміну граматичних і смислових структур іноземних мов до відповідних структур МП з перетворенням всіх образних виразів іноземної мови в прості, прозорі сенси. Застосовується в якості підготовчої процедури для перекладу окремих найбільш важких фрагментів тексту.

5. **Academic translation** – навчальний переклад. Застосовується в деяких університетах Великобританії, передбачає таку передачу тексту МО, при якій деякі вирази оригіналу передаються більш розмовними, природними для мови перекладу засобами [62, с.52].

Тож у процесі перекладу найважливішим є його прагматичний аспект; тобто необхідно враховувати екологічні, соціокультурні, національні «відтінки» неологізмів. Під час перекладу неможливо уникнути трансформації, але не слід забувати, що перекручення вихідної інформації або повне уникнення перекладу вважаються небажаними явищами.

Вагомий вплив на адекватну передачу прагматичного значення неологізму має особистість перекладача, його фаховий рівень та вікові характеристики тощо. Адекватній передачі прагматичного змісту сприяють фонові знання, які містять інформацію про культурний контекст та етномовний код мовця. Процес перекладу прагматичного значення лексичних новоутворень передбачає взаємодію трьох типів компонента значення слова, який охоплює прагматичний компонент адресанта, адресата та перекладача. Прагматичного ефекту можна досягнути за умови взаємодії зазначених типів прагматичного значення.

Типовими помилками при перекладі є: пропуск справжніх неологізмів, заміна одного іншим, коментування несуттєвих ознак. Найбільш вживаними способами перекладу є: транслітерація (транскрипція), калькування, описовий та роз'яснювальний переклад. Жоден із способів передачі іншомовних новоутворень не є досконалим і не забезпечує абсолютно адекватного перекладу. Особливості перекладу кожного нового слова залежить від того, до якого типу слів воно належить (терміни, назви, скорочення, синоніми до слів, які вже мають відповідники в українській мові тощо). При передачі неологізму-назви особи важливу роль відіграє контекст, який є адекватним фоном для їх розуміння, запам'ятовування.

При перекладі неологізмів, в кожному конкретному випадку перекладач вибирає відповідний варіант, виходячи з відповідного контексту. Завдання перекладача – передати не лише те, що сказано, але і як сказано. Саме цей обов'язок перекладача приводить до необхідності аналітичної стадії в перекладацькому процесі.

Висновки до Розділу 1

Однією із основ стилістики є теорія висунення (foregrounding). Дане поняття було запропоновано Празькою школою лінгвістики як “актуалізація” та певною мірою розроблено російськими формалістами, зокрема Р.О. Якобсоном і В.Б. Шкловським. Значно пізніше, у 1960-х роках, П.Л. Гарвін переклав цей термін як foregrounding.

У стилістиці традиційно виділяють два типи поглядів поняття "висунення": вітчизняний і західний. У вітчизняній стилістиці виокремлюють такі три основні типи висунення: ефект ошуканого очікування, зчеплення, стилістична конвергенція. У західній стилістиці Дж. Ліч та М. Шорт виділяють два типи висунення – паралелізм і девіацію (тобто відхилення від мовної норми). М. Шорт виділяє такі типи девіацій, як: дискурсивна, семантична, лексична, граматична, морфологічна, фонетична та графічна, а також

внутрішню та зовнішню. Лексична девіація проявляється у використанні неологізмів. Крім того, лексична девіація часто є пов'язаною з семантичною.

Однією із головних ознак прогресивності суспільства є рівень розвиненості його мови. Останнім часом в англійській мові виникло багато нових слів, що потребують детального вивчення. Збільшення кількості нових лексем призвело до появи нової науки – неології, яка займається пошуком нових слів, їх класифікацією, аналізом факторів та засобів їх утворення.

Поняття "неологізм" є досить відносним та означає, що те слово, яке було неологізмом сто років тому, не може бути ним зараз. Тому можна стверджувати, що неологізм є новоствореною лексемою, яка не є загальноживаною і знаходиться в процесі входження в загальне використання.

До проблем дослідження неологізмів зверталися такі вчені, як Л.С.Бархударов, В.І.Заботкіна, Ю.А.Зацний, В.І.Карабан, О.О.Селіванова, П. Ньюмарк, М.Шорт та ін.

В.І.Заботкіна запропонувала таку класифікацію неологізмів: власне неологізми, транснамінація, семантичні інновації або переосмислення. Найбільш інтенсивне поповнення складу мови відбувається за рахунок наступних процесів: афіксальний спосіб (префіксальний і суфіксальний способи), словоскладання, конверсія, неологізми, отримані в результаті утворення акронімів і скорочення слів, запозичення з інших мов, фразеологізми, телескопія.

Крім того, переклад неологізмів – один із найскладніших та потребує детального пояснення. Складнощі полягають у тому, що певне слово може належати до різних контекстів, наприклад, до історичного, релігійного або культурного. Отже, нові лексеми вимагають поглибленого вивчення й аналізу їх перекладу іншою мовою. Переклад не може бути абсолютним аналогом оригіналу, тобто головним завданням перекладача є створення максимально наближеного тексту до оригіналу з точки зору семантики, структури та потенційного впливу на користувача цього перекладу.

Під час перекладу неологізмів застосовуються наступні типи okazіональних відповідників: запозичення; калькування; аналог; лексична заміна; транскрипція і транслітерація; описовий переклад.

Отже, у процесі перекладу найважливішим є його прагматичний аспект; тобто необхідно враховувати екологічні, соціокультурні, національні “відтінки” неологізмів. Під час перекладу неможливо уникнути трансформації, але не слід забувати, що перекручення вихідної інформації або повне уникнення перекладу вважаються небажаними явищами.

РОЗДІЛ 2. ПРИЙОМИ ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ У ГАЗЕТНИХ ТА ЖУРНАЛЬНИХ ТЕКСТАХ

Методологія нашого дослідження полягала у визначенні семантики і прагматики неологізмів та способів їх утворення, а також у визначенні прийомів перекладу неологізмів у залежності від прагматичного ефекту та структури.

Наше дослідження полягає в аналізі та у власному перекладі структурних і семантичних типів неологізмів та визначення їх прагматичного ефекту у британських, американських газетних і журнальних текстах 2000-2020 рр., що й буде представлено далі.

2.1. Стилiстичні та прагматичні аспекти неологізмів у газетних та журнальних текстах

Особливості вживання неологізмів визначаються не тільки семантичною компетенцією мовця, а й прагматичною, яка забезпечує перманентний зв'язок між мовцем і знаком. Крім того, важливим аспектом є аналіз особливостей їх функціонування у дискурсі. Прагматичні параметри неологізмів найповніше проявляються у ЗМІ, які характеризуються постійним оновленням лексичного запасу слів. У нашій практичній роботі ми дослідили і охарактеризували понад 150 неологізмів. Крім того, ми розділили їх за семантикою та прагматикою. Основні семантичні групи неологізмів у текстах ЗМІ ХХІст.: медицина, сімейні стосунки, медіа, право, туризм, наука.

- Семантична група “Медицина”.

Couples whose marriages are fraying under the pressures of self-isolation could be heading for a covid divorce (“New York Times”, 27 March 2020).

Одним із новітніх неологізмів є *covid divorce* – процес розлучення, як наслідок того, що пара проводить великий проміжок часу разом у закритому режимі під час пандемії covid-19. Даний неологізм виник за допомогою злиття

двох слів: *covid* і *divorce*. Нове слово з'явилося як наслідок того, що пари психологічно не витримують знаходитись так багато часу разом.

The polypill could advance disease prevention in the western world more than any other single medical invention... (“Press Association”).

Ще одним прикладом цієї семантичної групи є неологізм *polypill*. Пояснення: таблетки, що містять фолієву кислоту, аспірин та препарати, що знижують артеріальний тиск та холестерин, які можуть даватись людям для запобігання захворювань серця. Подана нова лексема *polypill* утворена за допомогою префікса *poly-* та основи *pill*. Нове слово має позитивну конотацію так, як сприяє профілактиці захворювань.

... the Journal of the American Medical Association reported the other day that the best way to avoid a high cholesterol count may be to adopt what is affectionately called the “ape diet” (“Salt Lake Tribune”).

Неологізм *ape diet* виник за допомогою комбінації двох слів, що позначає вегетаріанську їжу, яка складається переважно з білків сої, розчинної клітковини, горіхів і листяних зелених овочів. Нове слово виникло, як характеристика способу уникнення високого рівня холестерину.

- **Наступна семантична група “Сімейні стосунки”:**

Under the social bubble proposal, people would be allowed to combine their household with one or two others, up to a maximum of 10 people. A cautious version of the plan would probably mean that the vulnerable such as the over-70s and those with underlying health conditions would be advised to keep isolating and not merge with other households (“Guardian”, 29 April 2020).

Новітньою лексичною одиницею є неологізм – *socialbubble*, що означає невелика група членів сім'ї і друзів, яким дозволено бачитися один з одним під час епідемії covid-19. Неологізм утворено за допомогою сполучення двох слів. Дане словосполучення використовується для характеристики ближнього сімейного кола людей, які можуть спілкуватись під час пандемії.

Babymoon getaways let parents-to-be have a bundle of fun before bundle of joy (“Philadelphia Inquirer”).

Ще одним прикладом цієї семантичної групи є неологізм *babymoon*. Пояснення даного телескопічного слова: розслабляючий або романтичний відпочинок, який влаштовують батьки перед народженням дитини. Нове слово виникло за допомогою злиття двох слів: *babута moon*. Поданий неологізм утворився для позначення періоду, коли батьки святкують передпологовий період у їхньому житті.

- **Інша семантична група “Медіа”:**

I don’t think sponsors realize how annoying *ad-dundancy* is to television viewers or radio listeners (“Time”).

Подана група включає таку лексичну одиницю, як *ad-dundancy*, яка означає надоїдливе повторення комерційної реклами (об’яви) під час окремої радіо- чи телепрограми. Телескопійне слово виникло за допомогою злиття повної основи одного слова зі скороченою основою іншого: *ad i redundancy*.

An epidemic is plaguing the corporate world, and people have already coined a word to describe it – infobesity.

Ще одним прикладом є неологізм *infobesity*, який виник за допомогою злиття двох слів: *information* та *obesity*. Пояснення: надлишок інформації, особливо коли це ускладнює або робить неможливим прийняття раціональних рішень. Нове слово має негативну конотацію, адже передбачає забагато зайвої інформації.

- **Інтерес становлять неологізми із семантичної групи “Право”:**

Sam Tylicki calls himself a “guerrilla gardener”. His weapons? Shoves, watering cans and vegetable plants. His target? A small section of a vacant city-owned lot at 5406 Fleet Ave... But getting permission is against the philosophy of guerrilla gardening, an international environmental movement whose followers “reclaim” public space by planting fruits, vegetables and flowers (“ThePlainDealer”).

Неологізм *guerrilla gardening* носить іронічне забарвлення. Дану лексему можна пояснити, як таємне висадження кущів, квітів й овочів на вільних

клаптиках землі в межах міста. Неологізм утворено за допомогою комбінації двох слів *guerrilla* та *gardening*.

- Значна кількість неологізмів належить також до **семантичної групи “Туризм”**:

*Mr Jeffcock turned 70 last birthday. He is one of a generation of **grey nomads**, old in body but young at heart, backpacking its way around the world. Spurred on by greater life expectancy and better health in old age, they are travelling independently and sleeping in youth hostels (“The Independent”).*

Новітня лексема *grey nomad* позначає пенсіонера, який часто подорожує (для розваги). Неологізм утворений за допомогою сполучення двох слів.

*The Czech Republic is easing its strict lockdown after declaring the virus to be “under control”, and its travel associations have now proposed creating a “**corona corridor**” to allow holidaymakers to reach Croatia. About 800,000 Czechs took holidays in Croatia last year, most of them on the country’s spectacular Adriatic coast and islands (“IrishTimes”, 23 April 2020).*

Актуальним прикладом є *corona corridor*– утворений за допомогою сполучення двох слів та позначає область, через яку людям дозволяється подорожувати, щоб дістатися до певного пункту призначення, оскільки заходи щодо блокування covid-19 поступово полегшуються. Даний неологізм виник під час пандемії covid-19 та пояснює шлях, яким туристи можуть безпечно подорожувати.

- **Семантична група “Наука”**:

*We must accelerate the coming hydrogen age – which I prefer to call the **hydricity** age because it will employ the two energy currencies, hydrogen and electricity. Both hydrogen and electricity are carbon free and so, when manufactured by non-fossil sources, send zero carbon dioxide into the environment (“The Globe and Mail”).*

Нова лексична одиниця *hydricity* позначає перетворення гідрогенію (водню) в електроенергію. Неологізм утворено за допомогою злиття скорочених основ двох слів, тобто телескопії *hydrogen* та *electricity*.

*Let's coin a term: **culturnomics**. Economic markets everywhere conform to the peculiarities of local history, social structure, psychology, religion and politics.* (“Newsweek”).

Ще одним цікавим прикладом цієї семантичної групи є неологізм **culturnomics**, що означає залежність економіки від особливостей культури певної країни (історії, менталітету населення, релігії і політики). Даний неологізм виник за допомогою злиття скорочених основ двох слів: *culture* і *economics* та позначає нову науку, пов'язану з культурою.

Крім того, за допомогою прийому висунення автори показують своє ставлення до всього, що їх оточує та з чим вони стикаються. Вони демонструють це через певні слова, які згодом стають новими. У нашій роботі ми розділили неологізми на дві групи на основі оціночних конотацій: **позитивні та негативні**.

До **позитивних** ми віднесли такі неологізми, які позначають нові успішні тенденції у галузі охорони здоров'я та сімейних стосунків:

*...my chocolatey body was wrapped in plastic on a heated bed like a gigantic Quality Street on the radiator. Did I rush to the nearest shop with a massive chocolate craving when I left? Strangely, no. How brilliant to get all the pleasure of chocolate without the guilt of eating ...Gerard's 100% **Chocotherapy**...* (“TheGuardian”).

Chocotherapy –оздоровчий режим, при якому крем на основі какао втирається по всьому тілу, щоб очистити шкіру. Неологізм створює позитивний прагматичний аспект, який пов'язаний з оздоровленням за допомогою крему з какао. Даний неологізм утворено за допомогою об'єднання двох слів.

*Even Glastonbury – forever branded in the memory of many for its muddy fields – appears to be tilting towards the “**middle youth**” market with £125 weekend tickets and acts such as Paul McCartney, David Bowie and Paul Weller.*

Вище поданий неологізм **middleyouth** характеризує період життя, коли людину не можна назвати молодою, але вона не вважає і не бажає рахувати себе людиною середнього віку. Неологізм утворений за допомогою комбінації

двох слів *middle* та *youth*. Позитивний аспект пов'язаний з об'єднанням відчуття молодості та відповідальністю за дітей.

Ще однією новою лексемою із позитивною прагматикою є така, як *securitymom*, тобто американська мати, яка вважає, що захист США та її громадян від тероризму – це найважливіше, що може зробити уряд США.

Для прикладу ми взяли уривок із щоденної газети США “Ю-ЕС-ЕЙ Тудей”: *I am what this year's selection pollsters call a “securitymom”. I'm married with two young children. I own a gun. And I vote... Nothing matters more to me right now than the safety of my home and the survival of my homeland (“USA Today”).*

Поданий неологізм утворено комбінацією двох слів. Позитивний аспект проявляється в тому, що ця лексема позначає жінок, які виступають за захист своєї країни та її громадян.

Донеологізмів, що мають **негативні** конотації, ми віднесли такі лексеми, що позначають людей чи суспільні явища, які порушують етичні та правові норми, зокрема *zoombombing*.

*After Zoom announced it was halting product development to focus on fixing its security, the first changes appear to have arrived. The video messaging service has boomed since the coronavirus outbreak but users have fallen victim to a particular type of attack called **Zoombombing**.*

Вище поданий неологізм означає приєднання до зборів на платформі відеоконференції *Zoom* без запрошення з метою перешкодити йому, часто шляхом публікації неприйняттого контенту. Даний неологізм виник за допомогою злиття двох слів: *zoom* і *bombing*. Слово *bombing* має негативну конотацію та передбачає злом інтернет платформи.

*I think the organization that Myron works for is an organization that is funded by the coal industry, by the oil industry. And for 20 years, they've been trying to deceive the American public by housing these phony scientists. We call them **biostitutes** who are lying and deceiving the American public and saying there's no such thing as global warming (“MSNBC” – American pay television network).*

Нова лексема **biostitute** позначає вченого, якому платять за те, що він свідчитиме на користь компанії, яка завдає шкоди довкіллю. Неологізм виник за допомогою телескопії – злиття скорочених основ двох слів: *biologist* і *prostitute*. У поданому неологізмі один з компонентів, тобто *prostitute*, має значне негативне забарвлення.

*Millions of the poorest pensioners will lose hundreds of pounds a year under Government changes to the pension system, say the Tories ... Opposition MPs say the changes- uncovered in the small print of the Government's recent pensions White Paper – amount to yet another **stealth tax** (“Daily Mail”).*

Цікавим прикладом є **stealthtax**, що означає додатковий податок або збір, який уряд вводить таким чином, щоб люди не усвідомлювали, що вони платять більше грошей. Даний неологізм створює негативний прагматичний аспект, оскільки йдеться про прихований збір грошей з громадян. Нове слово утворено комбінуванням двох слів.

*Researches in the Netherlands say a significant proportion is suffering from so-called **leisure sickness**. They have found 3% of people become ill with a variety of different complaints as soon as they stop working and try to relax (“BBC News”).*

Неологізм **leisure sickness** позначає медичний стан, при якому люди, що працювали, мають такі симптоми: втома або м'язові болі у вихідні або під час відпустки. Неологізм утворено за допомогою комбінації двох слів *leisure* і *sickness*. Нове слово має негативну прагматичну конотацію, оскільки пояснює хворобливий стан під час відпустки чи канікул.

Прийом висунення при створенні неологізмів також проявляється у тому, що нові лексичні одиниці мають образний характер і являють собою тропи, такі як **метафора, метонімія, епітет, парадокс, оксюморон**.

Прикладом **метафори** є такий неологізм, як **bodyshopper**:

*The **bodyshoppers** bring the programmes over to California or Washington state (“Newsweek”).*

Поданий неологізм позначає людину, яка займається найманням програмістів у країнах, що розвиваються, для американських комп'ютерних

фірм. Нова лексема утворена за допомогою метонімії слова *body* і метафори *shopper* та є образним висловом, оскільки тут не йдеться про “покупця тіл”, а мається на увазі фахівець, який наймає програмістів, ніби купує товар. Одночасно ця лексична одиниця має негативні конотації.

До **епітетів** ми можемо віднести таке нове слово, як *gray zone*.

*To the south lies vast Ukraine, politically unstable, deeply corrupt and geopolitically undefined – a strategically vital country of 50 million people that may get lost in the **gray zone** between Russia and the West* (“Newsweek”).

Нова лексема утворена за допомогою комбінації основ двох слів. Пояснення даного слова: “сіра зона”, тобто країни, що знаходяться між Росією та членами Європейського Союзу. У даному неологізмі кольоровий епітет *gray* допомагає виразити сутність та надає емоційну характеристику.

Прикладом **метонімічного епітету** може бути неологізм *slowfood*:

*I believe in **slow food**, eating locally and getting the freshest ingredients, so I expected the Japanese oysters to taste better. Oysters that come from 50 kilometers away ought to beat those that have traveled 5,000 kilometers, right? They didn't* (“BloombergNews”).

Даний неологізм позначає їжу, яка готується з любов'ю, використовуючи високоякісні місцеві та сезонні інгредієнти. Поданий неологізм містить у собі метонімію, виражену словом *slow* – повільний. Цей неологізм являє собою антитезу до відомого словосполучення *fastfood*, що асоціюється зі шкідливою їжею.

До прийому **парадоксу** ми можемо віднести такий неологізм, як **divorcemoon** – подорож з друзями для відзначення завершення розлучення. У даному прикладі поєднані несумісні речі такі, як *divorce* – розлучення та *moon* – місяць.

Підсумовуючи, ми можемо зробити висновок, що основні семантичні групи неологізмів складають такі відсотки: сімейні стосунки – 28% (42 лексичні одиниці), медицина – 19% (28 лексем), туризм – 19% (28), наука – 14% (20),

медіа – 9,5%, право – 9,5%. Крім того, серед неологізмів, які ми дослідили – 56% створюють негативний прагматичний ефект та 44% – позитивний.

2.2. Способи відтворення прагматичного аспекту неологізмів у перекладі

Під час нашого дослідження ми виявили, що основна маса неологізмів використовується в засобах масової інформації та в рекламі. Завдяки свіжості та несподіваності форм, вони привертають увагу і справляють певний прагматичний ефект на читача.

*Housekeeping will play a pivotal role for numerous hotels in the years to come, so please consider how you can utilize the concept of **cleanliness theatre** so guests can see and appreciate all the hard work you've done to ensure their safety (hoteliermagazine.com, 4 May 2020).*

Наш переклад: *Прибирання відіграватиме ключову роль для багатьох готелів у наступні роки, тому, будь ласка, подумайте, як ви можете використовувати концепцію “**ідеальна чистота**”, щоб гості могли бачити та цінувати всю нелегку роботу, яку ви зробили, для того щоб забезпечити їх безпеку.*

Неологізм **cleanliness theatre** утворено за допомогою сполучення двох слів, що означає практика прибирання громадських будівель та інших місць дуже очевидним чином, щоб відвідувачі цих будівель і місць були впевнені, наскільки вони чисті. У нашій роботі ми переклали нову лексему, як *ідеальна чистота*, використавши такий прийом перекладу – лексична заміна. Вище згаданий неологізм створює позитивний прагматичний аспект, оскільки пов'язаний з надзвичайною чистотою.

*Under the **social bubble** proposal, people would be allowed to combine their household with one or two others, up to a maximum of 10 people. A cautious version of the plan would probably mean that the vulnerable such as the over-70s and those*

with underlying health conditions would be advised to keep isolating and not merge with other households (“TheGuardian”, 29 April 2020).

Згідно з пропозицією сімейна бульбашка, людям буде дозволено об'єднати свою сім'ю з однією чи двома іншими, максимум до 10 чоловік. Передбачлива версія плану, ймовірно, означатиме, що вразливим людям, таким які старші 70-ти та особам, які мають проблеми зі станом здоров'я, рекомендується дотримуватись ізоляції та не зустрічатись з іншими.

Одним із новітніх слів є *social bubble*, яке утворено за допомогою сполучення двох слів, та позначає невелику групу членів сім'ї і друзів, яким дозволено бачитись один з одним, оскільки заходи ізоляції від covid-19 поступово послаблюються. Поданий неологізм ми переклали, як *сімейна бульбашка*, використавши лексичну заміну та калькування. Нове слово утворилось під час пандемії, але незважаючи на це, воно має позитивну конотацію, адже виражає ближнє сімейне коло людей, які можуть спілкуватись під час карантину.

Edupreneurs are now offering educational opportunities through online courses, mastermind groups, digital apprenticeships, bootcamps, coworking retreats and all kinds of other innovative ways teachers are dreaming up to get results for their students(diygenius.com, 24 July 2019).

Наш переклад: *Приватні викладачі пропонують зараз освітні можливості за допомогою онлайн-курсів, захоплюючих груп, цифрового навчання, навчальних таборів, спільних семінарів та інших інноваційних способів, якими вчителі мріють досягти результатів для своїх учнів.*

Edupreneur – неологізм якого наявна позитивна прагматична конотація. Нове слово виникло за допомогою злиття скорочених основ двох слів: *entrepreneur* і *education*. Пояснення: підприємець, який працює в галузі освіти. Даний неологізм можна перекласти, як приватні викладачі, використавши такий прийом перекладу як описовий. Позитивний аспект проявляється у тому, що ці викладачі створюють захоплюючу атмосферу задля досягнення результату.

Even Glastonbury – forever branded in the memory of many for its muddy fields – appear to be tilting toward the “middle youth” market with £125 weekend tickets and acts such as Paul McCartney, David Bowie and Paul Weller.

Наш переклад: *Навіть Гластонбері – назавжди запам'ятався у пам'яті багатьох своїми брудними полями – схоже, схиляється до ринку “старшої молоді” з квитками на вихідні по 125 фунтів стерлінгів і такими артистами, як Пол Маккартні, Девід Боуї і Пол Веллер.*

Неологізм *middle youth* виник за допомогою комбінації двох слів та позначає період життя, коли людину не можна назвати молодого, але вона не вважає і не бажає рахувати себе людиною середнього віку. Нову лексему перекладено, як *старша молодь* використавши заміну та калькування другого слова. Неологізм створює позитивний прагматичний ефект, оскільки пов'язаний з об'єднанням відчуття молодості та відповідальністю за дітей.

Для прикладу неологізму з **негативним прагматичним аспектом** ми можемо навести *blamestorming*.

Back in the eighties and early nineties, everyone was talking about brainstorming, but more often than not what actually went on was blamestorming – people sitting in meetings, allegedly to share ideas but really saying “Who made the mistake?” (“Business Week”).

Наш переклад: *У вісімдесяти та на початку дев'яностих всі говорили про мозковий штурм, але частіше за все відбувався мозковий штурм пошуку винних – люди сиділи на зборах, нібито, щоб поділитися ідеями, але насправді запитували: “Хто зробив помилку?”...*

Поданий неологізм означає групове обговорення щодо присвоєння відповідальності за провал чи помилку. Під час перекладу ми використали такий прийом перекладу, як описовий переклад, переклавши *blamestorming* – *мозковий штурм пошуку винних*. У телескопійному слові наявна негативна конотація, оскільки йдеться про скидання вини за провал на когось іншого.

Social distancing, self-quarantining and shelter-in-place orders have separated some hopeless romantics from potential partners amid the coronavirus pandemic, but

*it has also created a terrible new breakup trend for those who hope to part ways with someone they started seeing before pandemic began, but are unable to do so in person: **zumping***(Foxnews, 15 April 2020).

Наш переклад: *Соціальна дистанція, самоізоляція та притулки відокремили деяких безнадійних романтиків від потенційних партнерів на тлі пандемії коронавірусу, але це також створило нову жахливу тенденцію розставання для тих, хто хоче розлучитись з тими, кого бачив перед початком пандемії, але не в змозі зробити це особисто: **зуморозставання**.*

Досить новітнім прикладом слова з негативним аспектом є **zumping** – утворене за допомогою злиття назви *Zoom* та дієслова *to dump*, та означає розірвання відносин, повідомивши іншу особу під час відеодзвінка. Даний неологізм можна перекласти як **зуморозставання** використавши прийом – транскодування та зберігши телескопію.

*One alarming trend to emerge from the survey was the increasing number of **zombie computers** – PCs that have been compromised remotely by hackers or virus writers... **Zombie computers** are sending out over 40% of the world's spam, usually to the complete ignorance of the PC's owner* (ITWeb).

Наш переклад: *Однією з тривожних тенденцій, виявлених в ході опитування, стало збільшення числа **комп'ютерів-зомбі** – комп'ютерів, які були віддалено зламані хакерами або вірусорозробчиками ... **Комп'ютери-зомбі** розсилають більше 40% спаму по світу, як правило без відома власника комп'ютера.*

Нове слово таке, як **zombiecomputers** утворено за допомогою комбінування двох слів та позначає комп'ютер, підключений до мережі Інтернет, який був заражений в результаті хакерської атаки, комп'ютерним вірусом або троянською програмою, і може бути використаний для виконання різних шкідливих задач того чи іншого виду у віддаленому напрямку. Неологізм перекладено як **комп'ютер-зомбі** і використано такий прийом перекладу, як калька, замінивши порядок слів. Нове слово створює негативний прагматичний ефект, оскільки йдеться про хакерський взлом комп'ютера.

Couples whose marriages are fraying under the pressures of self-isolation could be heading for a “covidivorce” (“The New York Times”, 27 March 2020).

Наш переклад: *Пари та шлюби, які руйнуються під тиском самоізоляції, можуть йти на “ковідрозлучення”*.

Неологізм *covidivorce* виник за допомогою злиття двох слів: *covid* і *divorce*. Пояснення даного телескопічного слова: процес розлучення як наслідок того, що пара проводить великий проміжок часу разом у закритому режимі під час пандемії covid-19. Вище згаданий неологізм можна перекласти – *ковідрозлучення*, використавши такий прийом перекладу калькування, замінивши порядок слів. У поданому прикладі наявний негативний прагматичний ефект, який показує приставка *di-*, а також те, що пандемія спричинила багато розпадів сімей.

Irritainment:

Entertainmentandmediaspectaclesthatareannoyingbutyoufindyourselfunabletostopwatchingthem (“MarshallDemocratNews”).

Наш переклад: *Дратуючі розваги: розважальні та медіа-видовища, які дратують, але ви не можете перестати їх дивитися*.

Неологізм *irritainment* утворено за допомогою телескопії, тобто злиття основи *irritating* та частини слова *entertainment*. Пояснення: ЗМІ та реаліті-шоу, які нижчі за ваш інтелект і дратують, але ви не можете перестати дивитися. Поданий неологізм можна перекласти, як *дратуючі розваги* використавши такий прийом перекладу, як перестановка та лексична заміна другої частини. Нове слово створює негативний прагматичний ефект, оскільки описує шоу, які Вас дратують.

Прикладом неологізмів із **метафорично-прагматичним ефектом** є такі:

A few weeks ago, three members of Lil’ Kim’s posse stopped at a deli in Brooklyn, on the way to the airport. A guy inside was barking into his yell phone. The apprentice rappers asked him to talk more quietly. (And hey: If a rapper thinks you’re too loud, you’re too loud.) The man went on yelling (“Daily News”).

Наш переклад: *Кілька тижнів тому три співробітника команди Ліл Кім зупинилися в гастрономічному центрі в Брукліні по дорозі в аеропорт. Хлопець всередині кричав в свою волаючу мобілку. Новачки-репери попросили його говорити більш спокійно. (ей: якщо репер думає, що ти занадто гучний, ти занадто гучний.) Чоловік продовжував кричати.*

Неологізм *yell phone* утворено за допомогою комбінації двох слів, що позначає сотовий телефон, користувач якого розмовляє надто голосно. Даний неологізм можна перекласти, як *волаюча мобілка*, використавши такий прийом перекладу, як калькування та зберігши іронію

Johnson joined the Vancouver police in an operation to trap thieves with “bait cars”. The vehicles, equipped with disabling devices and global-positioning equipment, are parked in a lot where thieves have been active (“The Brockville Recorder” and “Times”).

Наш переклад: *Джонсон приєднався до поліції Ванкувера, щоб зловити злодіїв за допомогою “машин-приманок”. Транспортні засоби, які обладнані вимикаючими пристроями і світовим спорядженням визначення координат, припарковані на території, де активно діють злодії.*

Одним із цікавих прикладів є вище поданий неологізм *bait car*, який утворено за допомогою сполучення двох слів, та позначає спеціальний автомобіль приманка для автомобільних злодіїв. Неологізм перекладено як *машина-приманка* і використано такий прийом перекладу, як калька, замінивши порядок слів. У поданому прикладі присутній метафоричний аспект.

2.3. Переклад неологізмів, утворених за допомогою телескопії

Телескопійне слово – це найвищий ступінь абстракції порівняно із словосполученням та економний та виразний логіко-комунікативний засіб. Значне поширення телескопійних слів у царині спеціальної науково-технічної термінології, мистецтва, спорту, транспорту, торгівлі, медицини, публіцистики і

т. д. Телескопія вживається у таких сферах: наука, медицина, культура, побут та медіа.

Nick Jones pointed out that just trying to keep up with the changes and run a business at the same time was challenging enough for most employers. However, with the conversation turning gently towards “covexit”, and some on-site work still taking place, it’s not too early for employers to start planning ahead(gregglatchams.com, 24 April 2020).

Наш переклад: *Нік Джонс зауважив, що спроби йти нога в ногу зі змінами та одночасно вести бізнес були досить складними для більшості роботодавців. Однак, коли це плавно переходить у “звичне життя”, і деяка робота ще продовжує бути на місці, роботодавцям вже час починати планувати заздалегідь.*

Неологізм *covexit* утворено за допомогою злиття основ двох слівта позначає процес зняття обмежень на суспільне життя, накладених пандемією covid-19. Дане телескопійне слово, ми переклали, як *звичне життя*, використавши описовий переклад.

Where earlier the word was newlyweds, today it is elderweds, to refer to all those people who get married later in life(“Tribune”,India).

Наш переклад: *Якщо раніше це слово було молодята, то сьогодні воно – “сиві молодята”, що позначає всіх тих людей, які вступають в шлюб пізніше.*

Досить цікавим прикладом є вище подана нова лексема – *elderweds*, яка виникла за допомогою злиття повної основи одного слова зі скороченою основою іншого: *elder* + *wed*. Останнім часом спостерігається чимала кількість одружень у пенсійному віці. Нове слово *elderweds*, утворене за аналогією зі словом *newlyweds* шляхом антонімічного переосмислення унаслідок заміни першого компонента цього складного слова на лексичну одиницю з протилежним значенням. Пояснення: літня заміжня людина, особливо та, чий шлюб стався пізно в житті. Даний неологізм можна перекласти, як *сиві молодята*, використавши такий прийом перекладу, як заміна та утворивши оксюморон.

*The effort is dubbed **voluntourism**, and local leaders say it is critical to the rebuilding because it provides dollar-spending fun lovers and hammer-wielding fixer-uppers all rolled into one...* (Washington Post).

Наш переклад: Цей захід називають **волонтерським туризмом**. Місцеві лідери говорять, що він має важливе значення для відбудови, тому що надає любителям можливість витратити їхні гроші та майструвати молотком ...

Неологізм **voluntourism** утворено злиттям двох слів *volunteer* та *tourism*, та означає тип відпустки, коли ви працюєте волонтером (= без оплати), щоб допомогти людям у місцях, які ви відвідуєте. Дане телескопійне слово перекладено, як **волонтерський туризм**, обравши такий спосіб перекладу, як калькування.

*...time for Australia to fall in line with places such as the UK, where councils have renamed Christmas “**Winterval**” and replaced references to Christmas on signage with the words “Festive” and “Winter”.*

...час Австралії відповідати таким країнам, як Великобританія, де ради перейменували Різдво у **Вінтервальні канікули** і замінили згадки Різдва на вивісках словам “Святковий” і “Зимовий”.

Winterval утворено за допомогою злиття основи *winter* та закінчення слова *festival*, та позначає період відпусток всередині зими, включаючи як світські, так і релігійні свята (тобто не лише конкретно християнські та західні святкування Різдва та Нового року). Нове слово ми переклали, як **вінтервальні канікули**, використавши прийом перекладу – транскодування та додавання.

*Bookmaker William Hill is to launch daily **podcast** service in time for the start of the World Cup with commentary from the likes of former England footballer Rodney Marsh (“Digital Bulletin”).*

Наш переклад: “Букмекер Вільям Хілл запускає щоденні **подкасти** до початку чемпіонату світу з коментарями таких людей, як колишній футболіст збірної Англії Родні Марш”.

Неологізм **podcast** є поєднанням назви портативного програвача музики *iPod* та слова *broadcast* та означає аудіофайл, подібний до радіопередачі, який

можна завантажити та прослухати на комп'ютері чи MP3-програвачі. Даний неологізм можна перекласти, як *подкаст*, використавши такий прийом перекладу – транскодування.

*An hour-long, audio program that helps parents stay sane by keeping 6-9 year olds **edutained** with acted-out stories, toe-tapping music, jokes, goofy characters and laughs ... (advertisement, cdbaby.com).*

Наш переклад: *Годинна аудіо програма дозволяє батькам залишатися при здоровому глузді та допомагати дітям 6-9 років **розважально-навчатись** за допомогою розіграних історій, танців, жартів, дурних персонажів та сміху ...*

Неологізм *edutain* утворено за допомогою злиття основи *education* та закінчення слова *entertainment*. Пояснення: навчати розважально (за допомогою ігор, фільмів чи шоу). Поданий неологізм можна перекласти *розважальне-навчання*, використавши складне слово.

*We live in an **obesogenic** environment – a plethora of fast food outlets, reliance on cars, and offers enticing us to eat larger portion sizes all contribute to the problem (“Telegraph”).*

Наш переклад: *Ми живемо в “**ожиріногенному**” середовищі: безліч точок швидкого харчування, використання автомобілів та пропозиції, які спонукають нас їсти великими порціями, - все це посилює проблему.*

Неологізм *obesogenic* утворено за допомогою злиття *obes(ity) + -genic* та позначає сприяння надмірному набору ваги: спричинення ожиріння. Поданий неологізм ми переклали, як *ожиріногенний*, використавши такі прийоми перекладу: заміна першої частини та калька.

*I think the organization that Myron works for is an organization that is funded by the coal industry, by the oil industry. And for 20 years, they've been trying to deceive the American public by housing these phony scientists. We call them **biostitues** who are lying and deceiving the American public and saying there's no such thing as global warming (“MSNBC” – American pay television network).*

Я вважаю, що організація, в якій працює Майрон, фінансується керівниками вугільної та нафтової промисловості. І протягом 20 років вони

намагаються обдурити американське суспільство, найнявши еко-проституток. Ми називаємо їх **еко-проститутками**, які брешуть і обманюють людей, кажучи, що немає такого поняття, як глобальне потепління.

Biostitute виник за допомогою злиття скорочених основ двох слів: *biologist* і *prostitute*. Пояснення даного неологізма: вчений, якому платять за те, що він свідчитиме на користь компанії, що завдає шкоди довкіллю. У даному випадку переклад неологізму **biostitute** – *еко-проститутка*. При перекладі використано такий прийом, як лексична заміна частини неологізму і збережено телескопію.

According to the World Health Organization (WHO), the number of obese adults worldwide has increased by 50 percent since 1995, to 300 million last year. One-third of these people are believed to live in the developing world. In 1996, WHO set up a global database on obesity and body mass index, the common measure of fatness. WHO calls obesity “one of today’s most blatantly visible yet most neglected public health problems”, and has dubbed the global epidemic “globesity” (“Christian Science Monitor”).

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), кількість дорослих людей, які страждають ожирінням у всьому світі, зросла на 50% з 1995 року, до 300 млн. у минулому році. Вважається, що третина цих людей живе в країнах, що розвиваються. У 1997 році ВООЗ створила всесвітню базу даних про ожиріння та індекс маси тіла, загальний показник повноти. ВОЗ називає ожиріння “одним з найбільш очевидних, але найбільш знехтуваних проблем охорони здоров'я”, і дала назву цій глобальній епідемії “глобоожиріння”.

Нова лексема **globesity** виникла за допомогою злиття скорочених основ двох слів: *globe* і *obesity*, та позначає “всесвітню епідемію ожиріння”. При перекладі неологізму **globesity** збережено телескопію і використано такий прийом перекладу, як калькування – *глобоожиріння*.

I don't think sponsors realize how annoying ad-undancy is to television viewers or radio listeners (“Time”).

Наш переклад: *Я думаю, що спонсори не усвідомлюють як дратує теле- або радіоглядачів рекламотортура.*

Неологізм *ad-dundancy* виник за допомогою злиття повної основи одного слова зі скороченою основою іншого: *ad* і *redundancy*. Дане телескопійне слово можна пояснити, як надтоїдливе повторення комерційної реклами (об'яви) під час окремої радіо- чи телепрограми. Вище згаданий неологізм можна перекласти, як *рекламотортура*, використавши складне слово і лексичну заміну другої частини, відтворивши прагматичне значення та підсиливши сенс.

Цікавим прикладом є нова лексема *padlock*, яка утворена за допомогою злиття скорочених основ двох слів: *pedestrian* і *gridlock* та позначає скупчення великого натовпу людей, яке унеможлиблює рух пішоходів. Даний неологізм можна перекласти, як *пішохідна пробка*, використавши лексичну заміну та словосполучення.

Неологізм *communicate* виник за допомогою злиття скорочених основ двох слів: *computer* і *communicate* та означає спілкуватися за допомогою комп'ютера. Даний неологізм можна перекласти, як *спілкуватися віртуально*, використавши такий прийом перекладу як описовий переклад.

Take, for instance, the Penny Arcade Web comic that, with its hard-core gamer and science-fiction references, brought hundreds of thousands of socially challenged and electronically gifted netizens together online in the late 1990s. ("The Washington Post").

Наш переклад: *Візьмемо, наприклад, комедійний веб-сайт Penny Arcade, який зі своїм жорстким геймером і науково-фантастичними посиланнями, приніс сотні тисяч соціально важливих і електронно обдарованих мешканців інтернету в кінці 1990-х.*

Неологізм *netizen* утворено за допомогою злиття скорочених основ двох слів: *internet* і *citizen*. Пояснення: особа, яка проводить багато часу в Інтернеті. Даний неологізм можна перекласти – *мешканець інтернету*, використавши такий прийом перекладу, як словосполучення.

*Let's coin a term: **culturnomics**. Economic markets everywhere conform to the peculiarities of local history, social structure, psychology, religion and politics("Newsweek").*

*Давайте створимо термін: **культурономіка**. Ринки економіки у всьому світі відповідають особливостям місцевої історії, соціальної структури, психології, релігії і політики.*

Неологізм **culturnomics** виник за допомогою злиття скорочених основ двох слів: *culture* і *economics*. Пояснення даного неологізму: залежність економіки від особливостей культури певної країни, (історії, менталітету населення, релігії і політики). У вище поданому прикладі неологізм перекладено, як культуурономіка, використавши прийом – транскодування, зберігши телескопію.

*We must accelerate the coming hydrogen age – which I prefer to call the **hydricity** age because it will employ the two energy currencies, hydrogen and electricity. Both hydrogen and electricity are carbon free and so, when manufactured by non-fossil sources, send zero carbon dioxide into the environment ("The Globe and Mail").*

*Ми повинні пришвидшити прийдешній водневий вік, який я вважаю за краще назвати віком **гідроелектрики**, оскільки він буде використовувати дві енергетичні складові: водень і електроенергію. Як водень, так і електроенергія не містять вуглецю, тому при виробництві з невичерпних джерел, вуглекислий газ взагалі не потрапляє в навколишнє середовище.*

Неологізм **hydricity** утворено за допомогою злиття скорочених основ двох слів: *hydrogen* і *electricity* та означає перетворення гідрогенію (водню) в електроенергію. Даний неологізм можна перекласти, як **гідроелектрика**, використавши складне слово.

Неологізм **divorcimoon** виник за допомогою злиття двох слів: *divorce* і *moon*. Пояснення даного телескопічного слова: подорож з друзями для відзначення завершення розлучення. Даний неологізм можна перекласти – **анти-медовий місяць**, використавши такий прийом перекладу, як лексична заміна першої частини.

Отже, більшість неологізмів мають такі прагматичні значення: негативне (*obesogenic, biostitute, globesity, ad-ductancy, padlock*), позитивне (*covexit, voluntourism, winterval, edutain*), іронічне (*divorcimoon*), нове наукове поняття (*culturnomics, hydricity*), нейтральне (*computicate, netizen*). Основними способами перекладу є лексична заміна – 33,3%, словосполучення – 11,1%, калькування, складне слово, транскодування –16,7%, описовий переклад – 5,5%.

2.4. Перекладнеологізмів, утворених за допомогою словосполучення

Словосполучення – один з універсальних і поширених способів словотворення в англійській мові. Це є синтаксична одиниця, утворена поєднанням двох і більше повнозначних слів, пов'язаних між собою за змістом і граматично. Основними сферами є кримінал, медицина, туризм, побут і мода.

*In particular, social bubbles are a way to support Canadians experiencing mental-health issues due to the loneliness of isolation as well as parents who are desperate for help with childcare. But even if you fall into neither of those groups, a **double bubble** means some long-awaited social interactions*(refinery29.com, 13 May 2020).

Зокрема, “сімейна бульбашка” – це спосіб підтримати канадців, які відчувають проблеми з психічним здоров'ям через самотність, яка спричинена ізоляцією, а також батьків, які відчайдушно потребують допомоги у догляді за дітьми. Але навіть якщо ви не потрапили до жодної з цих груп, “**подвійна бульбашка**” надасть деяку довгоочікувану соціальну взаємодію.

Неологізм **doublebubble** – утворено за допомогою сполучення двох слів. Пояснення: люди з двох різних сімей, яким дозволено бачити один одного у зв'язку з поступовим послабленням обмежень під час пандемії covid-19. Мипереклали даний неологізм, як *подвійна бульбашка*, використавши такий прийом, як калькування.

The possibility of going abroad for a summer holiday this year has been ambitious at best, but Brits have now been given renewed hope thanks to the prospect of “air bridges” (scotsman.com, 21 May 2020).

Наш переклад: *Можливість поїхати за кордон на літній відпочинок в цьому році була в кращому випадку амбітною, але тепер у британців з'явилася нова надія, завдяки перспективі “повітряних антиковід19 мостів”.*

Неологізм *airbridge*—утворено за допомогою сполучення двох слів та означає маршрут польоту між двома країнами, де covid-19 добре контролюється, що дозволяє людям подорожувати, не входячи в карантинні обмеження. Словосполучення перекладено, як *повітряні антиковід19 мости*, використавши калькування та додавання.

Civil unions would become a sort of “marriage lite”. You could enter into them and take advantage of the legal benefits, but then leave them whenever you wanted. No messy divorces... No alimony payments. No child support. All the benefits of marriage without any of the hassle (“World Magazine”).

Громадянські союзи перетворились на своєрідний “лайт шлюб”. Ви можете заключити їх та скористатися юридичними вигодами, а потім, коли захочете то розірвати. Ніяких скандальних розлучень... Без аліментів. Без підтримки дитини. Одні переваги шлюбу та жодних клопотів.

Неологізм *marriagelite* утворено за допомогою комбінування двох слів та позначає відносини або цивільний статус, подібні до шлюбу, але не мають однакових юридичних наслідків. Даний неологізм ми переклали, як *лайт шлюб*, використавши перестановку слів, транскрибування та аналог.

Cyber Monday, the Monday after Thanksgiving, is quickly becoming one of the biggest online shopping days of the year (CNN).

Наш переклад: *Кіберпонеділок, понеділок після Дня подяки, який швидко стає одним з найбільших днів онлайн-покупок за рік.*

Неологізм *CyberMonday* утворено за допомогою комбінування двох слів. Пояснення: *понеділок*, що настає після Чорної п'ятниці, яка дає старт сезону розпродажів у Сполучених Штатах, між Днем подяки і Різдвам. Даний

неологізм можна перекласти, як *кіберпонеділок*, використавши такий прийом перекладу, як транскодування і аналог.

*Society's obsession with high cheekbones and luscious lips has prompted thousands of Britons to resort to implants to enhance their features. Mockingly termed the **trout pout**, a collagen lip injection is one of the most common treatments, which costs as little as £300 ("The Times").*

*Одержимість суспільства худими скулами та пишними губами спонукала тисячу британців вдатися до імплантатів, щоб покращити свої риси обличчя. Ін'єкція колагену в губи, глузливо називають "**качині губки**", є однією з найбільш поширених методів лікування, вартість якого складає всього 300 фунтів стерлінгів.*

Нова лексема *troutpout* утворено комбінуванням двох слів *trout* та *pout*. Пояснення: неприродно набряклі губи внаслідок введення зайвого колагену в губи під час косметичної процедури для покращення їх зовнішнього вигляду. Даний неологізм ми переклали, як *качині губки*, використавши лексичну заміну.

*Thieves ransacked his home while he and his wife were away in October last year. The gang stole more than £33,000 worth in belongings, including a gold Rolex watch. It's believed he was the latest target of "**burglary tourism**" which involves foreign criminals flying to the capital to target luxury homes. The thieves are difficult to track because they are missing from police databases and usually flee the country soon after the raid(itv.com/news, 15 January 2020)*

*В жовтні минулого року злодії обшукали його будинок, коли він і його дружина були відсутні. Банда вкрала речі на суму понад 33000 фунтів стерлінгів, в тому числі золотий годинник Rolex. Вважається, що він був останньою ціллю "**грабіжницького туризму**", в якому беруть участь іноземні злочинці, які летять до столиці з ціллю на розкішні будинки. Злодіїв важко відстежити, оскільки вони відсутні в базах даних поліції, і зазвичай тікають з країни одразу ж після рейду.*

Burglary tourism—утворено за допомогою комбінування двох слів. Пояснення неологізму: поїздка в іншу країну, щоб пограбувати чийсь будинок. Даний неологізм перекладено, як *грабіжницький туризм*, використавши такий прийом перекладу, як калька.

Acoustic terrorism merely is a symbol of hyper masculinity and displays sexist behavior with desire for domination (“The Stuart News/Port St/ Lucie News”).

Наш переклад: *Акустичний тероризм (гучне слухання стереосистем) – це лише символ надмірної влади чоловіків і вияв сексистської поведінки з бажанням домінувати.*

Неологізм **acousticterrorism** виник за допомогою комбінування двох слів. Пояснення даної лексеми— використання гучних аудіо і стереосистем (особливо в автомобілях). Подане словосполучення можна перекласти як *акустичний тероризм*, використавши такий прийом перекладу, як калька, і також надати у тексті експлікацію.

...ethical initiatives...begin before the first bell, when the walking bus sets off, gathering pupils and trotting along emission-free to the school gate (“Observer Magazine”).

Наш переклад: *...Етичні ініціативи... починаються з першого дзвінка, коли відправляється пішохідний автобус, збираючи учнів та який мчить без шкідливих викидів до шкільних воріт.*

Неологізм **walkingbus** утворений комбінацією двох слів *walking* та *bus* та позначає групу школярів, які йдуть разом у супроводі дорослих за узгодженим маршрутом до школи та з неї. Діти приєднуються та залишають групу у попередньо встановлених пунктах. Поданий неологізм ми переклали, як *пішохідний автобус*, використавши такий прийом перекладу – калькування.

Sam Tylicki calls himself a “guerrilla gardener”. His weapons? Shoves, watering cans and vegetable plants. His target? A small section of a vacant city-owned lot at 5406 Fleet Ave... But getting permission is against the philosophy of guerrilla gardening, an international environmental movement whose followers

“reclaim” public space by planting fruits, vegetables and flowers (“The Plain Dealer”).

Сем Тайліскі називає себе “партизаном-садівником”. Його зброя? Лопати, лійки та овочеві рослини. Його ціль? Невелика частина ділянки, що належить місту на 5406 Фліт... Але отримання дозволу суперечить філософії партизанського садівництва, міжнародного екологічного руху, чії послідовники “відвойовують” громадську думку, саджаючи фрукти, овочі і квіти.

Guerrillagardening виникло за допомогою комбінації двох слів та позначає таємне висадження кущів, квітів й овочів на вільних клаптиках землі в межах міста. У даному прикладі неологізм перекладено, як *партизанське садівництво*, використавши прийоми перекладу – лексична заміна і калькування.

Неологізм **cosmeticunderclass** – утворено за допомогою комбінування двох слів та позначає людей, які страждають комплексом неповноцінності внаслідок того, що вони не можуть дозволити собі косметичні операції. Даний неологізм можна перекласти як *косметично відсталі люди*. При перекладі використано такий прийом, як описовий переклад.

USA Today has said television, video games and fear of the world outside the front door is creating a world where today’s children are under “house arrest”. And White Dot, the International Campaign Against Television is trying to turn back something called “BabyFirst TV” which, White Dot says, is out to turn infants into cot potatoes (“The Globe and Mail”).

Газета “Ю-ЕС-ЕЙ Тудей” заявляє, що телебачення, відеоігри та страх перед зовнішнім світом створюють світ, в якому сучасні діти знаходяться під “домашнім арештом”. І Міжнародна кампанія проти телебачення “Вайт Дот” намагається відвернути дітей від того, що називається “Перше дитяче шоу”. Організація “Вайт Дот” говорить, що це шоу спрямоване для того, щоб зробити з неповнолітніх дітей “телефанатиків”.

Неологізм **cotpotato** створено за допомогою комбінування двох слів та позначає підлітка, який бездумно проводить більшість часу перед

телевізором. У даному прикладі неологізм перекладено, як *телефанат*, використавши лексичну заміну.

The people of Soham appealed yesterday for an end to the “grief tourism” that is bringing tens of thousands of visitors to their town after the murders of Holly Wells and Jessica Chapman (“Daily Telegraph”).

Вчора жителі Сехаму закликали припинити “невеселий туризм”, який привів десятки тисяч відвідувачів у їхнє місто після вбивств Холлі Уелс і Джесіки Чепмен (10 річні дівчата, яких убив шкільний прибиральник Іен Хантлі в 2002).

Неологізм *griefftourism* виник за допомогою сполучення двох слів. Пояснення: відвідування місць трагічних подій, стихійних лих із метою висловлення “співчуття до жертв”. Даний неологізм можна перекласти, як *невеселий-туризм*, використавши такий прийом перекладу, як синонімічна заміна.

If you have ever been to the world war battlefields in northern France, the site of the 9/11 terrorist attacks in New York, a Holocaust museum or even a military cemetery, then you’ve participated – perhaps unknowingly – in dark tourism.

Якщо ви коли-небудь були на полях битв світової війни на півночі Франції, на місцях терористичних атак 11 вересня 2001 року в Нью-Йорку, музеї Голокосту, або навіть на військовому кладовищі, то ви були учасником трагічного туризму, можливо і не знаючи це.

Неологізм *darktourism* виник за допомогою комбінування двох слів та позначає туристичні мандрівки по місцях, пов’язаних із жахливими подіями, нещасними випадками. У наведеному прикладі, неологізм перекладено, як *трагічний туризм*, використавши такі прийоми перекладу: синонімічна заміна і калька.

Darktourist утворено за допомогою комбінування двох слів. Пояснення неологізму: мандрівник по місцях, пов’язаних із нещасними випадками. Даний неологізм ми переклали, як *трагічний турист*, використавши такий прийом, як синонімічна заміна і калька.

*To the south lies vast Ukraine, politically unstable, deeply corrupt and geopolitically undefined – a strategically vital country of 50 million people that may get lost in the **gray zone** between Russia and the West. (“Newsweek”).*

*На півдні розташована велика держава Україна, політично нестабільна, глибоко корумпована і геополітично невизначена – стратегічно життєздатна країна з 50 млн. чоловік, яка може загубитись в **сірій зоні** між Росією та Заходом.*

Неологізм **grayzone** утворено за допомогою комбінації основ двох слів. Пояснення даного слова: “сіра зона”, країни, що знаходяться між Росією і країнами-членами Європейського Союзу. Ми переклали нову лексему, як *сіра зона*, використавши такий прийом перекладу, як відповідник-калька.

***Green building** is a design concept that encourages energy efficient and ecologically friendly building designs and construction. (“Austin American-Statesman”).*

Наш переклад: **Екологічно чистий будинок** – це концепція дизайну, яка заохочує енергоефективні та екологічно чисті будівлі та будівництво.

Неологізм **greenbuilding** виник за допомогою сполучення двох слів та означає екологічно чистий будинок (з натуральних матеріалів). У даному випадку неологізм перекладено, як *екологічно чистий будинок*, використавши описовий переклад, зокрема епітету *green*.

*MrJeffcockturned 70 lastbirthday. He is one of a generation of **grey nomands**, old in body but young at heart, backpacking its way around the world. Spurred on by greater life expectancy and better health in old age, they are travelling independently and sleeping in youth hostels (“The Independent”).*

*Містеру Джеффроку виповнилося 70 років. Він є одним з покоління **сивих мандрівників**, старий у тілі, але молодий душею, з рюкзаком на спині по всьому світі. Натхнені довшою тривалістю життя і покращенням здоров'я в старості, вони самостійно подорожують і ночують в молодіжних костелах.*

Неологізм *greynomand* утворено за допомогою комбінування двох слів, та позначає пенсіонера, який часто подорожує (для розваги). У даному прикладі неологізм перекладено, як *сивий мандрівник*, використавши кальку і заміну.

Generation 9-11 can learn from your profound sense of duty and honor, and your spirit of selfless service – the significance we are only now beginning to heartily embrace (“The Lexington Herald Leader”).

Наш переклад: *“Покоління терористичного нападу 11 вересня” може взяти для себе урок з вашого пережитого почуття обов’язку і честі, а також з вашого самовідданого духу служіння – значення, яке ми тільки зараз щиро починаємо усвідомлювати.*

Неологізм *Generation 9-11* створено за допомогою словосполучення. Пояснення: “покоління 11 вересня”, покоління молодих американців у віці 16-25 років (вважається, що трагедія 11 вересня 2001 року змінила психологію саме цього покоління у бік “відродження консервативних цінностей, мілітаризму”. Даний неологізм перекладено, як *покоління терористичного нападу 11 вересня*, використавши такий прийом – описовий переклад.

Wheeler said he believes that if Baltimore is serious about attracting “Generation D” the “digital generation” of young computer wizards it should use its available harbor – front property to create places that would draw them, whether it’s housing or work spaces or recreational amenities (“The Baltimore Sun”).

Вілер вважає, що якщо Балтімор серйозно налаштований залучити *“технологічне покоління”*, *“цифрове покоління”*, юних комп’ютерних геніїв, то варто використати наявну гавань – передню ділянку (власність), щоб створити місця, які б привернули їхню увагу. Наприклад, житло, робочі місця або зони для відпочинку.

Неологізм *GenerationD* виник за допомогою комбінування двох слів *generation* і *digital* та позначає сучасне покоління людей, добре обізнане з цифровими технологіями. У даному прикладі ми переклали нову лексему, як *технологічне покоління*, використавши такі прийоми перекладу, як заміна і калька.

... *Paul Gully, senior director-general of the population health and public health branch of Health Canada, said “there is a real concern about **community spread**” based on the latest news out of Hong Kong (“The Globe and Mail”).*

... Пол Галлі, старший генеральний директор відділу охорони здоров'я населення і Міністерства охорони здоров'я Канади, сказав, що існує надзвичайне занепокоєння з приводу **епідемії групи**, базуючись на останніх новинах з Гонконгу.

Communityspread створено за допомогою словоскладання, використавши комбінування двох слів та означає небезпечний спалах інфекційної хвороби в певному регіоні; швидке поширення інфекційної хвороби серед жителів певного регіону. Неологізм перекладено, як *епідемія групи*, використавши такий прийом перекладу, як лексична заміна.

*The obsessive luxe-seekers are drawn to **the covert couture** of a gentlemanly tailored suit. Just about no one will be able to tell immediately that they have spent someone’s annual take-home pay on the ensemble. Only the smug look on their face may give it away.*

*Нав'язливих шукачів розкоші манить до костюмів індивідуального пошиву, тобто **кежуал кутюру**. Майже ніхто не зможе сказати, що вони витратили чиюсь щорічну зарплату на костюм. Тільки самовдоволений вираз на їхньому обличчі може видати це.*

Неологізм **covertcouture** виник за допомогою комбінування двох слів. Пояснення даного слова: високоякісна модна одежа, яка не виглядає коштовною. У даному прикладі неологізм перекладено, як *кежуал кутюр*, використавши такі два прийоми: синонімічна заміна першого слова і транскодування.

... *the Journal of the American Medical Association reported the other day that the best way to avoid a high cholesterol count may be to adopt what is affectionately called the “**ape diet**” (“Salt Lake Tribune”).*

... Журнал Американської медичної асоціації повідомив, що найкращим способом уникнути високого рівня холестерину, може бути споживання **вегетаріанської їжі**.

Неологізм **apediet** виник за допомогою комбінації двох слів та позначає вегетаріанську їжу, яка складається переважно з білків сої, розчинної клітковини, горіхів, і листяних зелених овочів. При перекладі нової лексеми використано такий прийом перекладу, як генералізація.

*Most people believe that the reason they fail to achieve their health and fitness goals is a lack of willpower. What we need, we tell ourselves, is a personal trainer then we would definitely go to the gym and give up smoking and drinking. If, like many Hollywood stars, we had a “**diet cop**” on hand to patrol the fridge and cook for us (“Sunday Times”).*

Більшість людей вважають, що причиною, через яку їм не вдається досягти своїх цілей в області здоров'я і фітнесу, є відсутність сили волі. Ми говоримо собі, що нам потрібен особистий тренер і, тоді ми обов'язково підемо в спортзал і кинемо курити. Якби у нас, так як і у багатьох голлівудських зірок був “**дієтолог-наглядач**”, який би стежив за холодильником і готував для нас.

Неологізм **dietcop** створено за допомогою комбінації двох слів. Пояснення: особа, яка керує програмою зменшення маси тіла людини. У даному прикладі неологізм перекладено, як **дієтолог-наглядач**, використавши такий прийом перекладу, як лексична заміна та іронічно прагматичний сенс відтворено.

*Feeling close to your office mate? You're not alone. As more women find themselves on equal footing with their male counterparts, a new workplace phenomenon is emerging: the **office spouse**. A recent study by Vault.com found that 32 percent of office workers have an “**office husband**” or “**office wife**” – that is, a nonromantic relationship – and many have more than one (“The Dallas Morning News”).*

Відчуваєте себе близькими зі своїм товаришем в офісі? Ви не самотні. У міру того, як все більше жінок опиняються в рівних умовах зі своїми колегами-чоловіками, виникає нове явище на робочому місці: **офісний чоловік/дружина**. Нещодавнє дослідження Vault.com виявило, що 32 відсотки офісних працівників мають “офісного чоловіка” або “офісну дружину” – тобто, неромантичні відносини – і багато хто з них мають більше, ніж одного.

Неологізм *workplacespouse* утворено за допомогою комбінації двох слів та позначає приятеля(ку) по роботі, приятельські стосунки з колегою по роботі (не романтичні). Неологізм у даному випадку перекладено, як *офісна чоловік/дружина*, використавши такий прийом перекладу, як калькування.

Отже, більшість неологізмів мають такі прагматичні значення: кольоровий аспект (*darktourism, darktourist, grayzone, greenbuilding, greynomand*), кримінальний аспект (*burglarytourism, acousticterrorism, guerillagardening*), науковий (*communityspread, GenerationD*), іронічний (*marriagelight, dietcop, workplacespouse*), негативний аспект (*cosmeticunderclass, cotpotato, grieftourism, darktourism, darktourist, Generation 9-11, grayzone*), позитивний (*doublebubble, airbridge, CyberMonday*), нейтральний (*troutpout, covertcouture, ape diet*). Основними способами перекладу є калькування – 31%, лексична заміна – 20,7%, описовий переклад – 13,9%, синонімічна заміна – 6,8%, транскодування – 10,4%, аналог – 10,4%, генералізація – 3,4%, відповідник 3,4%.

2.5. Переклад неологізмів утворених за допомогою словоскладання

Словоскладання – одне з найбільш універсальних і поширених способів словотворення в англійській мові. Процес словоскладання являє собою злиття двох основ – омонімічних словоформ. Складні слова в масових газетах експресивні і образні через їхню участь у стилістичних прийомах або утворенні складних слів на основі стилістичних прийомів. Саме в текстах масових газет

головним чином зустрічаються складні слова, засновані на метафорі, каламбурі, алюзії, порівнянні. Основними сферами є кримінал, технології та торгівля.

Babymoon getaways let parents-to-be have a bundle of fun before bundle of joy (“Philadelphia Inquirer”).

Наш переклад: *Передпологовий медовий місяць* дозволить батькам весело провести час, перед появою маленького щастя.

Неологізм *babymoon* виник за допомогою злиття двох слів: *baby* та *moon* та позначає розслабляючий або романтичний відпочинок, який влаштовують батьки перед народженням дитини. Під час перекладу ми використали такий прийом перекладу, як описовий, переклавши неологізм як *передпологовий медовий місяць*.

The company shifted its focus from background music to foreground; the music suddenly wanted to be noticed, to implant “earworms” – musical phrases you can’t get out of your head – into the disc changer of your brain (“Washington Post”).

Наш переклад: *Компанія змістила акцент музики з фонові на передній план; для того, щоб музику могли помітити та імплантувати “вушних черв'яків”- музичні фрази, які не вилазять з голови - у дисковод вашого мозку.*

Нове слово *earworm* утворено за допомогою злиття основ двох слів *ear* та *worm*. Пояснення: запам'ятовуюча пісня або мелодія, яка постійно звучить в голові людини. Даний неологізм ми можемо перекласти, як *вушний черв'як*, використавши такий прийом перекладу – калькування.

Неологізм *cyber-thug* утворено за допомогою злиття основ двох слів, та позначає особу, яка “проникає” в комп'ютерну мережу для виведення з ладу особливо цінних програм. Даний неологізм можна перекласти, як *кібер-зłodий*, використавши такий прийом перекладу, як транскодування і аналог.

Cybervandal виник за допомогою комбінації основ двох слів. Пояснення неологізму: кібервандал, той, хто отримує моральне задоволення від проникнення у чужі програми. У даному випадку, неологізм може бути перекладено, як *кібервандал*, використавши прийом – транскодування.

*Here is a prediction: the **darknet** will never die. Adversaries will send out their digital agents to hunt down its disciples. But the darknet will go further underground, finding new ways to escape the reach of these electronic attackers. The faithful will find safety by banding together in small groups, beyond the reach of the oppressors (“Financial Times”).*

*Існує таке передбачення: **нелегальний інтернет** ніколи не зникне. Вороги відправлятимуть своїх цифрових агентів, щоб вистежити прихильників. Адже ця мережа піде далі, знаходячи нові способи, щоб уникнути цих електронних нападників. Віруючі знайдуть захист, об'єднавшись в невеличкі групи, поза досяжністю гнобителів.*

Неологізм **darknet** утворено за допомогою комбінації основ двох слів та позначає систему нелегального розповсюдження певних матеріалів через Інтернет. Даний неологізм перекладено, як *нелегальний інтернет*, використавши такий прийом перекладу – словосполучення.

*The **bodyshoppers** bring the programmes over to California or Washington state (“Newsweek”).* Наш переклад: **Покупці програмістів** надають програми до штату *Каліфорнія або Вашингтон*.

Неологізм **bodyshopper** утворено за допомогою комбінування основ двох слів та позначає людину, яка займається найманням програмістів у країнах, що розвиваються, для американських комп'ютерних фірм. У поданому випадку неологізм перекладено, як словосполучення *покупець програмістів*, використавши лексичну заміну і кальку.

*Bob Saget hosts “1 vs. 100”, following in the footsteps of “Deal’s” Howie Mandel, whom he gently mocks by refusing to shake hands with the first player (Mandel is a **germaphobe**) (“Pittsburgh Post-Gazette”).*

Наш переклад: *Боб Сагет веде “1 проти 100”, слідуючи по стопах Діла Хаві Мандела, якого він м'яко кажучи дражнить, відмовляючись потиснути руку першому гравцю. (Мандел є **мікробофоб**).*

Неологізм **germaphobe** утворено за допомогою злиття основ двох слів. Пояснення: людина, яка надто переймається чистотою та стерильністю і

побоюється зараження різними бактеріями. Даний неологізм перекладено, як *мікробофоб*, використавши такий прийом перекладу, як транскодування і калькування.

Неологізм *globophobe* утворено за допомогою комбінації основ двох слів та позначає особу, яка несхвально ставиться до глобалізації. Неологізм можна перекласти, як *противник глобалізації*, використавши такий прийом перекладу, як лексична заміна.

Having conquered America, Wal-Mart has set its sights on the rest of the world. It believes that transporting its corporate culture will be the key to success. Just as the Romans imposed their culture on the nations they conquered, Wal-Mart wants to make Wal-Martians of us all. ... At the start of annual meetings, Wal-Martians do the Wal-Mart chant. Having bellowed out the letters in Wal-Mart's name (they wiggle their hips to represent the hyphen), the chant ends with the cry: "Who's No1? The customer! Always! Huh! ("Sunday Times").

*Завоювавши Америку, Вол-Март націлювся на решту світу. Вважається, що перенесення корпоративної культури буде ключем до успіху. Подібно до того, як римляни нав'язували свою культуру завойованим народам, Вол-Март хоче зробити з нас всіх **фанатів магазину Вол-Март**. ... На початку щорічних зборів фанатики співають Вол-Март. Вибукуючи букви в імені Вол-Март (вони похитують стегнами, щоб позначити дефіс), спів закінчується криком: "Хто №1? Клієнт! Завжди! Ха!"*

Неологізм *Wal-Martian* утворено за допомогою комбінації основ двох слів. Пояснення неологізму: 1) особа, яка заповує товари тільки у магазинах Вол-Март; 2) особа, яка працює у магазині Вол-Март. Даний неологізм можна перекласти, як фанат магазинів Вол-Март, використавши описовий переклад.

Отже, більшість неологізмів мають такі прагматичні значення: негативне (*earworm*), позитивне (*babymoon*), кримінальне (*cyber-thug*, *cybervandal*, *darknet*), іронічне (*bodyshopper*, *germaphobe*), нейтральне (*globophobe*, *Wal-Martian*). Основними способами перекладу є транскодування, калькування –

25%, лексична заміна, описовий переклад –16,7%, аналог, словосполучення – 8,3%.

2.6. Переклад неологізмів, утворених афіксальним способом

Афіксація – утворення нових термінів, що складаються з одного слова, шляхом додавання до кореневих слів, запозичених з грецької й латинської мов префіксів і суфіксів. Неологізми розмовної лексики, так званого “сленгу”, утворюються переважно суфіксальним способом.

*They buy a CD to copy it and return it to get their money back. They are the **deshoppers** – a scam that has cost stores £63 million this year (London Metro).*

Наш переклад: *Вони купують CD-диск, копіюють інформацію та повертають назад, щоб отримати свої гроші. Це **шахрайські покупці** – шахрайство яких в цьому році обійшлося магазинам в 63 мільйони фунтів стерлінгів.*

Неологізм **deshopper** утворено за допомогою префікса *de-* та слова *shopper*. Пояснення: людина, яка щось купує, використовує це, а потім повертає товар для повного відшкодування. Даний неологізм можна перекласти, як *шахрайський покупець*, використавши описовий переклад.

*Cities need a people climate more than they need a business climate, [Richard] Florida says. They need technology, but they also need talent and tolerance. In his book [The Rise of the Creative Class], he describes three kinds of high-tech communities: the “**nerdistans**” of the Silicon Valley; “latte towns” like Boulder, “with plentiful outdoor amenities”; and older urban areas whose rebirth is fueled by a combination of creativity and lifestyle amenities (“Denver Westword”).*

*Міста потребують людської атмосфери більше, ніж ділової, говорить [Річард] Флорида. Їм потрібні технології, але їм також потрібні талант і терплячість. У своїй книзі Підйом креативного класу» він описує три типи спільнот, пов'язаних з високими технологіями: “**нердістани**” (технологічні містечка) в Силіконовій долині; “латте-містечка”, такі як Боулдер, “з*

великими зручностями на свіжому повітрі”; і більш старі міські райони, чие відродження підживлюється поєднанням креативності та життєвих зручностей.

Неологізм *nerdistan* утворено за допомогою основи *nerd* – розумний комп'ютерщик і суфікса *-stan*. Пояснення: містечко, передмістя, в якому зосереджуються провідні високотехнічні галузі промисловості і заселене переважно технічними спеціалістами високого класу. Дану лексему можна перекласти, як *нердістан* (технологічне містечко), зберігши неологізм – використавши транскодування і експлікацію.

Though many students only stay for a few months, others linger at home even after they are on their feet financially. They are attracted by a room of their own, disposable income, and eager-to-help baby-boomer parents who are welcoming their “boomerangers” – as they are being called – back to the nest (“The Christian Science Monitor”).

Незважаючи на те, що багато студентів залишаються вдома тільки на пару місяців, інші залишаються навіть після того, як матеріально встають на ноги. Їх приваблює власна кімната, наявний дохід, а також батьки, що бажають допомогти дитині, яка повернулася до батьків, і які вітають своїх “бумерангових діток”, як вони кажуть – з поверненням до свого гніздечка.

Неологізм *boomeranger* утворений за допомогою основи *boomerang* і додавання закінчення *-er*. Пояснення: доросла дитина, яка повертається у батьківський дім після здобуття вищої освіти. У даному прикладі неологізм перекладено, як *бумерангове дитя*, використавши словосполучення.

Now that divorce is an established cultural tradition, and no longer stigmatized as a shameful moral failing, increasing numbers of incompatible Americans are choosing to solemnize the break-up of their marriages with an “unwedding ceremony” often in church with a reception afterwards which acknowledges their shared life and marks their amicable separation as a couple (“Sunday Express”).

Тепер, коли розлучення є усталеною культурною традицією і більше не піддається плямуванню, як ганебна моральна невдача, все більша кількість несумісних американців вважають за краще урочисто розірвати свій шлюб з “**церемонією невесілля**”, часто в церкві та зустріччю після цього, яка підтверджує їх спільне життя і позначає дружню розлуку пари.

Неологізм *unwedding (ceremony)* утворено за допомогою префікса *un-* і основи *wedding*. Пояснення даного неологізма: формальна церемонія, пов’язана з відзначенням факту розлучення. Ми переклали вище згадану лексему, як *церемонія невесілля*, використавши афіксацію і зберігши неологізм.

Отже, більшість неологізмів мають такі прагматичні значення: кримінальне (*deshoppers*), іронічне (*boomeranger, unweddingceremony*), нейтральне (*nerdistan*). Основними способами перекладу неологізмів, утворених афіксальним способом є транскодування – 25%, словосполучення – 25%, афіксація – 25%, описовий – 25%.

У результаті дослідження можна зробити такий висновок, що найпоширенішими способами утворення неологізмів є словосполучення – 46,3%, телескопія – 29,6%, словоскладання становить – 16,6% , і афіксація – 7,5%. Основними способами перекладу є калькування – 24,6%, лексична заміна – 22,9%, транскодування – 16,4%, описовий – 13,1%, словосполучення, аналог – 6,6%, складне слово – 4,9%, синонімічна заміна – 3,3%, генералізація – 1,6%.

Висновки до Розділу 2

Неологізми – це слова, словосполучення, фразеологізми чи вислови, що з’являються як факти мови чи мовлення у зв’язку зі змінами в суспільному житті, з розвитком науки, техніки, культури внаслідок потреби називати нові поняття та явища, замінити наявне або надати емоційно-експресивного звучання поняттю.

Методологія дослідження полягала у визначенні семантики і прагматики неологізмів та способів їх утворення, а також у визначенні прийомів перекладу неологізмів у залежності від прагматичного ефекту та структури. Вона включає

такі етапи: визначення семантики; характеристика прагматичного потенціалу нових слів; визначення структури в американських, британських газетних та журнальних текстах; характеристика прийомів перекладу на основі структури і прагматичного ефекту. Труднощі виникають при перекладі різних семантичних груп, адже одні нові лексеми можна передати лише описовим перекладом, а інші транскодуванням, оскільки не можливо підібрати лексичну заміну.

У другому розділі ми дослідили, що в американських і британських газетних та журнальних текстах ХХІ ст. є такі найпоширеніші способи утворення неологізмів: словосполучення становить – 46,3%, телескопії – 29,6%, словоскладання становить – 16,6% , і афіксації (суфіксація чи префіксація) – 7,5%.

Під час нашого дослідження ми також охарактеризували понад 150 неологізмів. Крім того, ми розділили їх за семантикою та прагматикою. Основні семантичні групи неологізмів у текстах ЗМІ періоду 2000-2020 рр.: медицина, сімейні стосунки, медіа, право, туризм, наука. Ми можемо зробити висновок, що вказані вище групи складають такі відсотки: сімейні стосунки – 28% (42 лексичні одиниці), медицина – 19% (28 лексем), туризм – 19% (28), наука – 14% (20), медіа – 9,5%, право – 9,5%. Під час перекладу неологізмів, які присвячені темі сім'я, переважно ми використовували такий спосіб перекладу, як калькування та лексична заміна. Медичні лексеми в основному перекладаються, як телескопія, а тема туризму за допомогою калькування.

За структурою телескопічні лексеми перекладаються переважно за допомогою лексичної заміни; неологізми-словосполучення за допомогою калькування; нові лексеми словоскладання в основному перекладаються транскодуванням та калькуванням; неологізми утворені афіксацією за допомогою транскодування, словосполучення та описового перекладу.

Зазвичай автори показують своє ставлення до всього, що їх оточує та з чим вони стикаються за допомогою прийому висунення. У нашій роботі ми розділили їх на дві групи на основі оціночних конотацій: позитивні та

негативні. Ми дослідили, що 56% неологізмів створюють негативний прагматичний ефект та 44% - позитивний.

Приєм висунення при створенні нових слів проявляється у тому, що деякі лексичні одиниці мають образний характер і являють собою тропи, такі, як метафора, метонімія, епітет, парадокс, оксюморон. Найбільш характерним для неологізмів є такий тип, як оксюморон та парадокс.

Крім того, при перекладі нових слів ми також виявили, що більшість неологізмів в англійській мові мають такі прагматичні значення: іронічний, кримінальний, негативний, науковий та нейтральний аспекти.

У результаті дослідження можна зробити такий висновок, що найпоширенішими способами перекладу є калькування – 24,6%, лексична заміна – 22,9%, транскодування – 16,4%, описовий – 13,1%, словосполучення, аналог – 6,6%, складне слово – 4,9%, синонімічна заміна – 3,3%, генералізація – 1,6%.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

На сьогоднішній день мова ЗМІ цікавить багатьох лінгвістів. Вона є джерелом для дослідження останніх тенденцій у розвитку мови. Завдяки ній лексика мов активно поповнюється новими словами. Проаналізувавши прочитану літературу, можна стверджувати, що в текстах ЗМІ широко використовується такий прийом, як висунення.

Теорія висунення є однією із основ стилістики та була запропонована Празькою школою лінгвістики як “актуалізація”. Висунення – спосіб організації тексту, метою якого є звернути увагу читача на найбільш прагматично важливі елементи висловлювання. Тож, метою висунення є створення нового образу об’єкта замість його звичайного опису.

Основними прийомами, які створюють ефект висунення є девіація та паралелізм (Дж.Ліч). Девіація – вибір лінгвістичних одиниць, які зазвичай знаходяться поза межами стандартного вибору. Вона поділяється на три типи: 1) внутрішня – порушення норми, встановленої у межах самого тексту; 2) зовнішня – виділяється на фоні норми, яка знаходиться поза межами тексту, як, наприклад, правила та конвенції лінгвістичного, літературного, соціального, культурного характеру; 3) статистична – порушення не абсолютної, а відносної норми.

Типовим прикладом лексичної девіації є неологізми. За основу поділу неологізмів, ми взяли таку класифікацію В.І. Заботкіної: власне неологізми, трансномінація, семантичні інновації або переосмислення. Інтенсивне поповнення мови відбувається за рахунок наступних процесів: афіксальний спосіб (префіксальний і суфіксальний), словоскладання, конверсія, неологізми, отримані в результаті утворення акронімів і скорочення слів, запозичення з інших мов, фразеологізми, телескопія.

Переклад неологізмів – один із найскладніших та потребує детального пояснення, адже труднощі полягають у тому, що певне слово може належати до різних контекстів, тому неологізми вимагають поглибленого вивчення й аналізу їх перекладу. Для відтворення неологізмів, перекладач використовує мовні

трансформації: запозичення; кальки; аналоги; лексичні заміни; транскрипції і транслітерації; описовий переклад.

Крім, того методологія нашого дослідження полягала у визначенні семантики і прагматики неологізмів та способів їх утворення, а також включала такі етапи: визначення семантики; характеристика прагматичного потенціалу нових слів; визначення структури в американських, британських газетних та журнальних текстах; характеристика прийомів перекладу на основі структури і прагматичного ефекту.

Під час нашого дослідження було також охарактеризовано понад 150 неологізмів та розділено їх за семантикою та прагматикою. Основні семантичні групи неологізмів у текстах ЗМІ періоду 2000-2020 рр.: медицина, сімейні стосунки, медіа, право, туризм, наука. Ми можемо зробити висновок, що вказані вище групи складають такі відсотки: сімейні стосунки – 28% (42 лексичні одиниці), медицина – 19% (28 лексем), туризм – 19% (28), наука – 14% (20), медіа – 9,5%, право – 9,5%.

Найбільші труднощі виникали з словами, які пов'язані з медициною, пандемією covid-19. У зв'язку з епідемією утворилось багато нових лексем, які потрапили у більшість семантичних груп. Дані неологізми переважно утворені за допомогою телескопії, що ускладнює процес перекладу. Тож більшість таких неологізмів перекладено за допомогою транскодування та описового перекладу.

За структурою телескопічні лексеми перекладаються переважно за допомогою лексичної заміни; неологізми-словосполучення за допомогою калькування; нові лексеми словоскладання в основному перекладаються транскодуванням та калькуванням; неологізми утворені афіксацією за допомогою транскодування, словосполучення та описового перекладу.

Автори показують своє ставлення до всього, що їх оточує та з чим вони стикаються за допомогою висунення. У нашій роботі ми розділили їх на дві групи на основі оціночних конотацій: позитивні та негативні. Ми виявили, що у більшості неологізмів переважає негативний прагматичний ефект.

Крім того, прийом висунення при створенні нових слів проявляється у тому, що деякі лексичні одиниці мають образний характер і являють собою тропи, такі, як метафора, метонімія, епітет, парадокс, оксюморон. Найбільш характерним для неологізмів є такий тип, як оксюморон та парадокс. Під час перекладу нових лексем, ми дослідили, що більшість неологізмів в англійській мові мають такі прагматичні значення: іронічний, кримінальний, негативний, науковий та нейтральний аспекти.

У результаті дослідження можна зробити такий висновок, що найпоширенішими способами перекладу є калькування – 24,6%, лексична заміна – 22,9%, транскодування – 16,4%, описовий – 13,1%, словосполучення, аналог – 6,6%, складне слово – 4,9%, синонімічна заміна – 3,3%, генералізація – 1,6%.

Отже, ми можемо сказати, що за нашими спостереженнями, велика кількість неологізмів утворюються у зв'язку зі змінами в суспільному житті, з розвитком науки, техніки, культури внаслідок потреби називати нові поняття та явища, замінити наявне або надати емоційно-експресивного звучання поняттю. Тому перспективою подальшого вивчення буде стилістичний аспект неологізмів пов'язаний також з проблемами 2019-2020 рр. пандемією коронавірусу.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Английские неологизмы / [Ю.А. Жлуктенко, В.П. Березинский, И.И. Борисенко; отв. ред. Ю.А. Жлуктенко]. Київ: Наук.думка, 1983.172 с.
2. Андрусяк І.В. Англійські неологізми кінця ХХ століття як складова мовної картини світу/ І.В.Андрусяк// Дис.канд. філол. наук: 10.02.04 / Ужгородський нац. ун-т. Ужгород, 2003.268 с.
3. Антрушина Г.Б. Лексикология английского языка /Г.Б. Антрушина, О.В. Афанасьева, Н.Н. Морозова. Москва: Высшая школа, 1999. 129 с.
4. Арнольд И.В. Лексикология современного английского языка / И.В. Арнольд. Москва: Высшая школа, 1973.303 с.
5. Ахманова О.С. стилистической дифференциации слов. Сб. Статей по языкознанию (проф. МГУ акад. В.В. Виноградова в день его 60-летия) /О.С. Ахманова. Москва, 1958. 191 с.
6. Биховець Н.М. Запозичення серед англійських неологізмів / Н.М. Биховець // Мовознавство. 1998. № 6. С.26-28.
7. Верба Л. Порівняльна лексикологія англійської та української мов / Л. Верба. Вінниця: Нова книга, 2003.153 с.
8. Волошин Ю.К. Новообразования и собственно неологизмы современного английского языка: автореф. дис.канд. филол. наук / Ю.К. Волошин; Москва.пед. ин-т им. В.И. Ленина, 1971. 16 с.
9. Гальперин И.Р. К проблеме стилистической дифференциации словарного состава современного английского языка / И.Р.Гальперин: Издательство литературы на иностранных языках. 63 с.
10. Гармаш О. Система словотвору сучасної англійської мови та інноваційні процеси: автореф. дис.на здобуття наук. Ступеня канд.. філ..Наук : спец. 10.02.04 / О.Гармаш. Запоріжжя, 2005. 22 с.
11. Годіон В.Є Висунення як стилістичний прийом: емпірична парадигма / В. Годіон // Наукові записки. Сер.: Філологічні науки, 2015. Вип. 138. С. 414-418.

12. Давидюк Ю.Б. Ефект ошуканого очікування у семантичній темпоральній і сюжетній структурі англomовного художнього тексту: автореф. дис. на здобуття наук.ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04. "Германські мови"/ Ю.Б.Давидюк. Київ, 2015. 20с.
13. Дятчук В.В. Семантична структура і функціонування лексики української літературної мови / Дятчук В.В., Пустовіт Л.О. Київ: Наукова думка, 1983. 156 с.
14. Ємець О.В. Типи та прагматичний ефект висунення у сучасних художніх і газетних текстах / О.В.Ємець. Філологічний дискурс. 2018. С. 213-220.
15. Єнікієва С. Система словотвору сучасної англійської мови: синергетичний аспект (на матеріалі новоутворень кінця ХХ – початку ХХІ століть): автореф.дис. д-ра філол.. Наук: 10.02.04 / С.Єнікієва. Київ, 2011. 32 с.
16. Заботкина В.И. Новая лексика современного английского языка: учебное пособие / Вера Ивановна Заботкина. Москва: Высшая школа, 1989. 126 с. Библиогр.: С.114-125.
17. Зацний Ю. Неологізми англійської мови 80-90-х років ХХ століття / Ю.Зацний. Запоріжжя: РА "Тандем-У", 1997.396 с.
18. Карабан В.І. Порівняльно-типологічне дослідження мовлення українською та англійською мовами: деякі особливості формування пропозицій / В.І. Карабан, Л.Г. Верба // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна. Харків, 2000. № 471. С. 108-118.
19. Карашук П.М.Словообразование английского языка: учебное пособие / П.М. Карашук. Москва: Высшая школа, 1977.303 с.
20. Клименко Л., Мицкан А. Продуктивні моделі творення неологізмів// Вісник Прикарпатського університету. Філологія. Івано-Франківськ, 2001 Вип. 7. 71 с.
21. Козаченко І.В. Особливості перекладу неологізмів англійської мови / І. Козаченко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія, 2014. № 25. Том 2. С. 166-168.

22. Колоїз Ж.В. Семантичні неологізми як результат семантичної деривації // Вісник/Харків. Нац. Ун-т ім. В.Н. Каразіна Сер: філологія. Харків, 2005. №659. Вип. 44. С.6-11.
23. Комаров Г.В. Национально-культурная специфика новой лексики английского языка: диссертация кандидата филологических наук: 10.02.19 / Комаров Георгий Владимирович. Краснодар, 2007. 147 с.
24. Комиссаров В.Н. Теория перевода: (Лингв. аспекты): [На прим. Англо-рус. переводов: Учеб для ин-тов и фак. Иностр. яз.]. Москва: Высшая школа, 1990. 148 с.
25. Королева Н.І Лінгвопереводчеській аналіз англomовних неологізмів/ Н.І. Королева: автореф. дис., 2001. 29с.
26. Короткова Л.В.
Парадокс прийомстворення ефекту ошуканого очікування в англomовному художньому дискурсі / Л.В. Короткова // Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. Серія: Філологічна. 2014. Вип. 44. С. 137-140.
27. Котелова Н.З. Неологизмы / Н.З. Котелова // Лингвистический энциклопедический словарь. Москва, 1990. 331 с.
28. Кочан І.М. Лінгвістичний аналіз тексту: [навч. посібник] / І.М. Кочан. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008. 423 с.
29. Кравчук Л.В. Мова мас-медіа як основне джерело збагачення новотворами загальнономовного словника Л.В. Кравчук // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Сер.: Історична та філологічна, 2013. Вип. 10. С. 53-58.
30. Латышев Л.К. Перевод: проблемы теории, практики и методики преподавания. Москва: Высшая школа, 1988. 357 с.
31. Левицький А.Е. Актуальні проблеми розвитку неології (на матеріалі сучасної англійської мови) А.Е. Левицький // Вісник. Житомирського держ. ун-ту ім. І. Франка, 2005. № 23. С. 16-21.
32. Луканина М.В. Газетный дискурс через призму теории коммуникации М.В. Луканина // Вестн. Москва. ун-та. Сер. 19. Лингвистика и межкультурная коммуникация, 2003. № 2. С. 123-132.

33. Мацак Ж.Г. Лінгвостилістичні Особливості газетного стилю.
URL:http://www.rusnauka.com/3_ANRR_2009/Philologia/40175.doc.htm
34. Морозова Г.К. Девіація як компонент створення ефекту висунення у поезіях Е.Е. Каммінгса / Г.К. Морозова, Г.В. Чеснокова // *Studiaphilological*, 2018. Вип. 10. С. 81–82.
35. Мороховский А.Н., Воробьева О.П., Лихошерст Н.И., Тимошенко З.В. Стилистика английского языка / А.Н. Мороховский. Киев: Высшая школа, 1984. 241 с.
36. Омельченко Л.Ф. Телескопійні слова сучасної англійської мови та їх структурно-семантична характеристика / Л.Ф.Омельченко // *Збірник Львівського університету. Іноземна філологія*. Львів, 2003. Вип. 15. С. 49.
37. Паршин А. Теория и практика перевода / А. Паршин. Москва, 2001. 287 с.
38. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика: очерки лингвистической теории перевода / Я.И. Рецкер. Москва: Международные отношения, 1974. 216с.
39. Розен Е.В. Новые слова, устойчивые словосочетания в английском языке / Е.В. Розен. Москва: Просвещение, 1991. 192с.
40. Рудакова Т. Функціонування соціально-економічної лексики англomовного походження в українських засобах масової інформації кінця 20-початку 21 ст.: автореф. дис. канд. філолог. наук: спец. 10.02.01. “Українська мова” / Т.М. Рудакова. Луганськ, 2009. с.21.
41. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія/ О.Селіванова. Полтава: Довкілля-К, 2006.417 с.
42. Скороходова Е.Ю. Роль употребления неологизмов в современных СМИ / Е.Ю. Скороходова, М.М. Щеголева // *Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук*, 2016. №5-3. С. 73-78.
43. Солганик Г.Я. Лексика газеты / Г.Я. Солганик. Москва: Высшая школа, 1981. 112 с.

44. Стилiстика англiйської мови та аналіз тексту: методичні вказівки для студентів спеціальності “Філологія. Переклад”) / О.В. Ємець. Хмельницький: ХНУ, 2017. 66 с. (англ).
45. Сухова А.В. Типи висунення в англomовній новелі/ А.В. Сухова//TheScientificHeritage. Budapest, 2016. №6(6). P. 75-79.
46. Терехова Г. Теория и практика перевода/ Г.Терехова. Оренбург: ГОУ ОГУ, 2004.103с.
47. Харьковская А.А. Лексико-семантические инновации в языке английской студенческой газеты / А.А. Харьковская // Системные связи в лексике и грамматике языков. Самара, 1991.С.19-24.
48. Юмшанова Е.В. Принципы отбора и лексикографической обработки неологизмов в словаряхновых слов английского языка: дис. канд. филол. наук: 10.02.04./ Е.В.ЮшмановаИваново, 1999.146с.
49. Atyha R. (2014). Deviation and Parralelism.
URL: <http://www.slideshare.net/aaty/deviation-and-parralelism-copy?related=1>
50. Bahar I.B. (2013) Language In Literature.
URL: <http://docslide.us/documents/language-in-literature.html>
51. Bhagavan B. The Burgeoning Usage of Neologisms in Contemporary English / B. Bhagavan, M. Priyadarshani // IOSR Journal of Humanities and Social Science, 2013.Vol. 18, Issue 3. P. 25-35.
52. Bloomsburry G J. Dictionary of New Words / Green J. Bloomsburry, 1996. 352 P.
53. Chesnokova A. Anyone Came to Live Here Some Time Ago / A. Chesnokova, W. van Peer // Versus: Quaderni di studi semiotici / Ed. by G. Ferraro and A. Nemesio, 2015.
54. Cummings E.E. Complete Poems, 1904–1962 / Edward Estlin Cummings. New York: Liveright, 1994.1102 p.
55. Douthwaite J. Towards a Linguistic Theory of Foregrounding. Alessandra: Edizion dell’Orso. 2000. 404 p.

56. Halliday, M.A.K. (2006). *Linguistic Studies of Text and Discourse*. London: A&C Black, 301 p.
57. Hornby A.S. *Oxford Advanced LearnerCs Dictionary of Current English / Oxford University Press, Incorporated, 2010. 1796 p.*
58. Jakobson R. *Linguistics and Poetics / R. Jakobson//Style in Language/ed.by T.A.Sebeok. Cambridge:The M.I.T.Press,1964. P. 350-378.*
59. Leech G. *Style in Fiction. A Linguistic Introduction to English Fictional prose / G. Leech, M. Short. London: Pearson Education, 2007. 404 p.*
60. Miall D. *Foregrounding, Defamiliarization, and Affect: Response to Literary Stories / D. Miall, D. Kuiken // Poetics 22.1994. P. 389–407.*
61. Miyata M. *Types of Linguistic Deviation in Oliver Twist / Masanori Miyata. Shikoku: Bulletin of Shikoku Women’s University, 1981.18 p.*
62. Newmark P.A *Textbook of Translation / P. Newmark.New-York. Phoenix ELT, 1995.160 p.*
63. Nordquist R.(2017). *Foregrounding*.
URL: <http://grammar.about.com/od/fh/g/Foregrounding.htm>
64. Polkovnichenko Y.G. *Neologisms in Modern English / Y.G. Polkovnichenko // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2013. №12 (271), Ч.1. С. 83-88.*
65. Short M. *Exploring the Language of Poems, Plays and Prose / M. Short. Edinburgh: Pearson Education, 1996. 400 p.*
66. Van Peer W. *Lines on Feeling: Foregrounding, Aesthetics and Meaning / W. van Peer, J. Hakemulder, S. Zyngier // Language and Literature, 2007. № 16. P. 197–213.*
67. Van Peer W. *Stylistics and Psychology: Investigations of Foregrounding / Willie van Peer. London: Croom Helm, 1986. 220 p.*
68. Van Peer, W. (2007). *Introduction to Foregrounding: A State of the Art*.
URL: https://www.researchgate.net/publication/249731924_
69. Wei L. *Analysis on the Word-formation of English Netspeak Neologism /L. Wei, L. Wenyu // Journal of Arts & Humanities. 2014. Vol. 03,No. 12.p. 22-30.*

ПЕРЕЛІК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ

70. Арутюнова Н.Д. Дискурс / Н.Д. Арутюнова // Лінгвістичний енциклопедичний словник / Гол.ред. В.Н. Ярцева. Москва: Сов. Енциклопедия, 1990. С. 136–137.
71. Зацний Ю.А. Словник неологізмів. Інновації у словниковому складі англійської мови початку ХХІ століття: англо-український/Ю.А. Зацний. Нова Книга, 2008.
72. Cambridge Dictionary of the English Language. URL: <https://dictionary.cambridge.org/ru>
73. Webster's New Twentieth Century Dictionary of the English Language. URL: <http://www.merriam-webster.com>

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

74. DIY Genius, 24 July 2019
75. Foxnews, 15 April 2020
76. Hoteliermagazine, 4 May 2020
77. ITV News, 15 January 2020
78. Maxwell K. Brave New Words: A Language Lover's Guide to the 21st Century / K. Maxwell, 2007 P.256.
79. Newsweek, 28 August 2020
80. Sunday times, 15 March 2020
81. The Guardian, 29 April 2020
82. The Irish Times, 23 April 2020
83. The New York Times, 27 March 2020
84. The Scotsman, 21 May 2020

АНОТАЦІЯ

Останнім часом в англійській мові виникло багато нових слів, що потребують детального вивчення. Зростання кількості нових номінацій призвела до появи нової науки – неології, яка займається пошуком нових слів, їх класифікацією, аналізом факторів та засобів їх утворення.

Актуальність проблеми дослідження неологізмів зумовлена тим, що в сучасних ЗМІ широко використовуються нові лексеми, зокрема, які виникли у зв'язку з пандемією covid19. Крім того, **актуальність** роботи полягає також у необхідності визначити стилістичний та прагматичний аспект у ЗМІ ХХІ ст.

Об'єктом дослідження стали неологізми у сучасних британських і американських журнальних та газетних текстах.

Предметом дослідження виступають структурні та семантичні типи неологізмів у мові ЗМІ та способи відтворення їх прагматичного ефекту у перекладі.

Мета даного дослідження полягає у визначенні способів утворення неологізмів, стилістичних та прагматичних особливостей нової лексики та методів перекладу неологізмів в залежності від структури та семантики.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

- визначити поняття лексичної девіації, як типу висунення;
- розробити методологію дослідження та перекладу неологізмів, як різновиду лексичної девіації;
- проаналізувати структурні, семантичні та прагматичні аспекти неологізмів у журнальних та газетних текстах;
- охарактеризувати тематичні сфери використання неологізмів;
- виявити основні способи перекладу неологізмів цільовою мовою, залежно від способів їх утворення.

Матеріалом дослідження є американські, британські журнальні та газетні тексти. Сучасні англомовні неологізми було також дібрано на основі книги Керрі Максвела “Bravenewwords”.

Методи наукового дослідження: метод контекстуального аналізу; метод морфологічного аналізу утворення нових слів; метод порівняльного аналізу лексичних засобів в англійській і в українській мовах; елементи статистичного аналізу частотності використання прийомів перекладу.

Наукова новизна полягає у ґрунтовному розгляді неологізмів у перекладі, способів передачі стилістичних та прагматичних аспектів, у встановленні залежності прийомів перекладу неологізмів від способів їх утворення.

Теоретична та практична цінність роботи полягає у можливості використання їх результатів на практичних заняттях з лексикології, порівняльної граматики англійської та української мов, практики перекладу.

Апробація роботи. Результати роботи обговорювались на XI Всеукраїнській студентській науковій конференції “ForeignLanguagesinUse: Academicand Professional Aspects”, 10 квітня 2019 року в Хмельницькому університеті управління та права та опубліковано статтю “Neologisms in modern British and American mass media: morphological and translation aspects”//збірник з матеріалами XI Всеукраїнській студентській науковій конференції “ForeignLanguagesinUse: Academicand Professional Aspects”, Хмельницький, 2019.С.34-36.

Структура та обсяг роботи. Магістерська робота складається зі вступу, двох розділів, 11 підрозділів, висновків до розділів, загальних висновків до роботи і списку використаних джерел із 84 найменування. Загальний обсяг магістерської роботи – 89 сторінок.

Методологія нашого дослідження полягала у визначенні семантики і прагматики неологізмів та способів їх утворення, а також включала такі етапи: визначення семантики; характеристика прагматичного потенціалу нових слів; визначення структури в американських, британських газетних та журнальних

текстах; характеристика прийомів перекладу на основі структури і прагматичного ефекту.

Під час нашого дослідження було також охарактеризовано понад 150 неологізмів та розділено їх за семантикою та прагматикою. Основні семантичні групи неологізмів у текстах ЗМІ періоду 2000-2020 рр.: медицина, сімейні стосунки, медіа, право, туризм, наука. Найбільшими семантичними групами є сімейні стосунки, медицина та туризм.

У ході аналізу неологізмів сучасних американських, британських газетних та журнальних текстів визначено, що нові лексеми реалізуються шляхом використання лексичних, стилістичних, прагматичних, інтertextуальних та фоностилістичних засобів.

Крім того, при перекладі нових слів ми також виявили, що більшість неологізмів в англійській мові мають такі прагматичні значення: іронічний, кримінальний, негативний, науковий та нейтральний аспекти.

Для передачі неологізмів використовувались такі мовні трансформації: запозичення; калькування; аналог; лексична заміна; транскрипція і транслітерація; описовий переклад. За структурою телескопічні лексеми перекладаються переважно за допомогою лексичної заміни; неологізми-словосполучення за допомогою калькування; нові лексеми словоскладання в основному перекладаються транскодуванням та калькуванням; неологізми утворені афіксацією за допомогою транскодування, словосполучення та описового перекладу. Під час перекладу неологізмів, які присвячені темі сім'я, переважно ми використовували такий спосіб перекладу, як калькування та лексична заміна. Медичні лексеми в основному перекладаються, як телескопія, а тема туризму – калькуванням.

Автори показують своє ставлення до всього, що їх оточує та з чим вони стикаються за допомогою прийому висунення. У нашій роботі ми розділили їх на дві групи на основі оціночних конотацій: позитивні та негативні. Ми дослідили, що 56% неологізмів створюють негативний прагматичний ефект та 44% - позитивний.

У висновку відзначимо, що завдання вирішено в повному обсязі, поставлена мета досягнута.

Можливими напрямками подальшої роботи вважаємо дослідження семантичних груп неологізмів і прагматичного ефекту та особливостей їх перекладу цільовою мовою.

SUMMARY

Over the last years, many new words have appeared in the English language that require detailed study. The growing number of new nominations has led to the emergence of a new science – neology, which deals with the search for new words, their classification, analysis of factors and means of their formation.

The topicality of the research. The problem of studying neologisms is due to the fact that modern media widely use new lexemes, in particular, those that arising in connection with the covid19 pandemic. In addition, **the relevance of research** also lies in the need to determine the stylistic and pragmatic aspect in the media of the XXI century.

The **object** of the thesis is neologisms in modern British and American magazines and newspapers.

The **subject** of the thesis is structural and semantic types of neologisms in the language of mass media and ways of reproducing their pragmatic effect in translation.

The **purpose** of the Master's thesis is to determine the ways of formation of neologisms, stylistic and pragmatic features of the new vocabulary and methods of translation of neologisms depending on the structure and semantics.

In order to achieve the purpose, it is necessary to complete the following **tasks**:

- to define the concept of lexical deviation as a type of foregrounding;
- to develop a methodology for the study and translation of neologisms as a type of lexical deviation;
- to analyze structural, semantic and pragmatic aspects of neologisms in magazines and newspapers;
- to describe the thematic areas of the use of neologisms;
- to identify the main ways of translating neologisms into the target language, depending on the ways of their formation.

The **research material** is American, British magazine and newspaper texts. Modern English-language neologisms were also selected based on the book by Kerry Maxwell "Brave new words".

The **methodology of the scientific research**: method of contextual analysis; method of morphological analysis of new word formation; method of comparative analysis of lexical items in English and Ukrainian; elements of statistical analysis of the frequency of the use of translation techniques.

The **scientific novelty** lies in a thorough consideration of neologisms in translation, ways of transmitting stylistic and pragmatic aspects, in establishing the dependence of the translation methods of neologisms on the ways of their formation.

The **theoretical and practical significance** of the master's thesis lies in the possibility of using their results in practical classes in lexicology, comparative grammar of English and Ukrainian languages, the practice of translation.

Approbation. Some provisions of the master's thesis were outlined in a report at the XI All-Ukrainian Student Scientific Conference "Foreign Languages in Use: Academic and Professional Aspects" on April 10, 2019 at the Khmelnytskyi University of Management and Law and are reflected in our publication "Neologisms in modern British and American mass media: morphological and translation aspects" in the collection of scientific papers "Foreign Languages in Use: Academic and Professional Aspects" (P.34-36).

The **structure and scope of the work.** The master's thesis includes an introduction, two sections, 11 subsections, conclusions to sections, general conclusions to the research and a list of references consisting of 84 titles. The total volume of the master's thesis is 89 pages.

The methodology of our research was to determine the semantics and pragmatics of neologisms and ways of their formation, and also included the following stages: definition of semantics; characteristics of the pragmatic potential of new words; defining the structure in American, British newspaper and magazine texts; characteristics of translation techniques based on structure and pragmatic effect.

During our research, more than 150 neologisms were also characterized and divided according to semantics and pragmatics. The main semantic groups of neologisms in the media texts of the period 2000-2020: medicine, family relations,

media, law, tourism, science. The largest semantic groups are family relationships, medicine and tourism.

In the course of the analysis of neologisms of modern American, British newspaper and magazine texts, it was determined that new lexemes are realized through the use of lexical, stylistic, pragmatic, intertextual and phono-stylistic means.

In addition, we also found that most English neologisms in translation have such pragmatic meanings: ironic, criminal, negative, scientific and neutral aspects.

The following linguistic transformations were used to convey neologisms: borrowings; literal translation; analogue; lexical replacement; transcription and transliteration; descriptive translation.

By structure, telescoping is translated primarily using lexical substitution; neologism created by the process of compounding is translated using loan translation; word combination is mainly translated by transcoding and loan translation; neologisms formed by affixation with the help of transcoding, phrases and descriptive translation. We mainly used such a translation method as loan translation and lexical replacement when we translated neologisms that are dedicated to the topic of family. Medical lexemes are mainly translated as telescoping, the topic of tourism are translated by loan translation.

The authors show their attitude to everything that surrounds them and what they face through the device of foregrounding. In our work, we divided them into two groups based on evaluative connotations: positive and negative. We investigated that 56% of neologisms create a negative pragmatic effect and 44% a positive one.

In conclusion, it should be noted that the tasks are completed in full, the purpose is achieved.

The possible directions of further researches are the study of semantic groups of neologisms and the pragmatic effect and features of their translation into the target language.